

Egy szavazó, aki nem szavazhatott

Annak ellenére, hogy szeretett hazánkban a közep európai idősámítás van érvényben: a választások tanúsága szerint joggal használhatjuk a „balkáni” jelzót alábbi pár elmélkedésre.

1.
Jorga urhoz, mint történettudóshoz szól az első szavunk. Őn, a históriának fenkölt szellemű professzora a székeljékről azt állítja, hogy azok elmagyarosodott románok. Nem célo mezen feltevés névzet-románok. Nem célo kimutatni az elméletek argumentációjával. Csak arra akarom Jorga ur figyelmét felhívni, hogy a székeljék tizezrei a választások hatása alatt annyi „áldást” mondottak a magas kormányra s az ez által képviselet s alulírt által annyira tisztelt népre, hogy ha ezeket Tudós Professzor Uram hallotta volna: úgy bizonyára egyszermindenkora elmenne a kedve attól, hogy elméletét tovább forszírozza s lemondana azon teréről, hogy e letiport népet valaha is visszanyerje a románság — s pláne a román kormánypartok — részéről. A sok választási visszaélés ellenében legyen szabad legalább egy kis őszinteséggel magunkat „megbosszulni”, midőn ezeket nyíltan megmondjuk. Mert a szavazóurnáktól puskatussal visszatartott néptömegeken olyan hangulat uralkodott, a melynek leírására nincs elég megfelelő szava szegény nyelvbüknék...

2.
Jorga ur Excellenciájához, mint népének nagy Nevelőjéhez, erkölcsprédikátorához is volna egy kis „szavazatunk”. A törvényt azt mondja, hogy aszongya, miszerint az, amit nekik parancsoltak, „nem szabad!” A miniszter, prefektus, tiszt-urak viszont azt mondják, hogy „muszáj!” — A törvény 500 lejjel bünteti azt, aki nem szavaz, — a cserélt pedig belé kell löjjön, ha szavaz. Mi kell: fizess 500 lejt, vagy kapj egy ölmögolyót a hasadba? A csendő gondolkodik és belátja, hogy ebben az államban, ebben a Jorgában, ennek kireklámozott hosszú szakállában kettő darab lehetőség van: szavazni és meghalni, vagy legalább is súlyosan megsebesíteni — vagy élni és fizetni! Látja, hogy ebben az államban kettő hatalom van: a törvény szelid, vérszegény papír-uralma és a törvénytelenesség nyers erőszaka. S aki ez utóbbit bítorolja, az ki neveti az előbbit! Nem kell semmi szankciótól félni: a kontesztációk, a bünpádi feljelentések aktái elsúlyednek: hiszen nem is lehet elképzelni, hogy a papír-hatalom az erő-hatalom urait és azok szolgálait és azok gázságait meg merje és meg tudja törölni.

Erre a mentalitásra nével Excellenciád fájának romlatlan fiait!

3.
Szép kis nevelés, meg kell adni. De a lehengetelt, leigázott román-székeljéket is nagyon jól teccik nevelni. Tanár Uram! A Székelyföldön oly meglátó román nemzeti egyiséget sikerült összeállítani, hogy azt már ki nem veri a felekből holmi nagyszájú propagand...

4.
Brandsch alminiszter urhoz is volna egy kis szavunk.

A német párt szebeni orgánuma legutóbbi számának vezércikkében Hans Plattner a választásokról ír. Roppant előkelő, szentelen hangon említi meg csak úgy mellékesen, hogy „Oderhellen” vármegyében, hol eddig a magyar párt 98 százalékos többséget kapott, ezáltal csak 18 százalékos tudott szerezni s ezen körülményt kissé gyanusnak találja. Mindazonáltal — írja — meg kell várni a választási eredményét, mielőtt a dolog felett ítéletet mondanánk.

Ez a helyzet képe. Mig a választóink palóságos hőhőmunkának vannak alávetve, s a terror-rémiségek zajától hangos az egész ország: „prudens et circumspectus” testőreink csak „gyanusnak” találják az egészt s várnak, ráérnek várni.

De Őn, alminiszter ur, nem érhet rá várni! Ha már az Őn népe a mi szavazó-

Vajda Sándor

elmondja véleményét

a választásokról,
a parlamentről,
Jorgáról,

a székely terrorról,
Bratianu Györgyről,
a kommunistákról.

Miért utasította vissza a volt belügyminiszter a jelöltséget?

Brassó, június 6
— Sajnálom — mondja Vajda Sándor — de nem beszélhetek politikáról. Tessék talán valamelyik képviselőhöz fordulni. En magam távol állok mindentől, hiszen még csak nem is jelöltettem magamat.

Azt mondjuk, az már önmagában is politikai tett, hogy elutasította a jelöltséget. Erdélynek s az egész országnak vezető politikusa, így tehát passzivitása nem lehet közömbös tény.

— Nem lehet kétséges az, — feleli a volt belügyminiszter, — hogy a mai kormányzat működése a törvénytelenesség ágyában született. Két első és jelentősebb ténykedése az volt, hogy rendeleti úton felfüggesztette a közigazgatási és a csendőrségi törvényt. Ezeket a törvényeket én, illetve a kormány, melynek tagja voltam, a legérettebb és legelkiismeretesebb megfontolás után hozta tető alá. Alkalmazásában a legaggodalmasabb aprólékos-sággal gondoskodtam. Akár egyetlen egy hivatalnok, vagy tiszt személye is alapvető fontosságot volt részemre — amint a fenti két törvény a civilizáltabb Románia megteremtésének volt operációs bázisa.

E törvények felfüggesztésével tisztán állott előttem a helyzet. Láttam, hogy mi következik: erőszak, demoralizáció, hamisítás. Sőt azt is láttam, hogy minden

önként kevés lesz életképes, alkotó, az ország céljait szolgáló parlament megteremtésére. A mai helyzet a politikai erkölcs összeomlásának, a mai parlament pedig a születés előtti agóniának jegyében áll. Sajnos, látnoki erőm nem csal meg. Az következett be, amit vártam. Minek ebből résztvenni? Nem kandidáltam. Eppen ezért nem akarok politikáról beszélni. Az ügyektől távol állok...

Tiltakozik, de azért a verbeli politikusi ösztönösségével mégis felel a kérdésekre. Felvetjük előtte azt a szinte általános vádat, hogy a mai választásokért nagy mértékben felelős a nemzeti parasztpárt is: hiszen kormányzása alatt könnyen módjában állott volna programjához híven megváltoztatni az érvényben levő törz választási törvényt.

— Ezt a felelősségi elméletet a bukaresti sajtó dobta a köztudatba. A Maniu- illetve Mironescu-kormány a választójogi törvénnyel, mint minden egyéb feladattal kapcsolatban a legszigorúbb parlamentarizmus alapján állott. Ennek a szokásjogai úgy követelik, hogy a választójogi törvény megváltoztatására a parlament szeszzió végén kerüljön sor. Mi is így akartuk ezt csinálni. Azzal természetesen nem számolhatunk, hogy a mi misz-szióink ilyen váratlanul gyors véget ér-

Megkérdezzük Vajdától, mi a véleménye az ellenzéki pártok passzivitásának tervéről?

— Nem helyeslem. Mi szükség van passzivitásra? Hiszen a kormány mindenképpen megbukott. Többsége a kétesnél is kétesebb. Sőt, erős és fáradhatatlan parlamenti harcnak kell következnie.

Azt mondjuk, hogy igen méltóságteljes megmozdulás lenne a mandátumok visszaszabása. A kormány az erőszakkal a népakaratot becstelentette meg. Szinte kegyképpen osztotta ki az ellenzék voksait. A nemzeti lelkiismeret lángoló tiltakozása lenne a passzivitás.

Ezt nem ismeri el. Az ellenzéki mandátumokkal kapcsolatban kormányparti kegyről beszélni sem lehet. Keserves és véres küzdelemmel megszolgált mandátumok ezek: élni kell velük erőteljesen.

— Egyébként is — fejezi be — az lenne éppen a nemzeti akarat ignorálása, ha az ellenzék passzivitásba menne. Mert ez a népakarat a választásokon nyíltan a parlamentarizmus mellett nyilatkozott meg. Kérem, tessék csak meggondolni, hogy a nemzet hárommilliónyi szavazatot szolgáltattott be. Többet, mint a nemzeti-parasztpárt kormányának választása alatt... Tessék csak jól meggondolni.

A magyarokról, Bratianu Györgyről és a kommunistákról

Vajjon minek tulajdonítja Bratianu György csoportjának nagyarányú sikerét?

Vajda azt hiszi, hogy a valóban nem közönséges eredmény a Bratianu-név történelmi presztizsének köszönhető. A legifjabb Bratianu ezt a presztizst a választási agitáció során leleményesen használta ki. Egyik plakátja például a három Bratianut ábrázolta, a nagyapát, a fiút és végül Györgyöt, az unokát. A múlt, a jelen és a jövő. Ez a frappáns csoportosítás hatott s Bratianu György a nemzeti hagyományok és emlékek szárnyain nőtt ki magát. Természetesen az ő sikere a liberális párt kettészakadásának betetőzése s ezt is jelenti.

S mi a véleménye arról a páratlan terrorról, amit a kormány a székely megyékben a magyar párt ellen fejtett ki?

— Az önkényt a legsúlyosabban elítélem. A magyar megyékben talán még inkább, mint a román megyékben. Hiszen általános román szempontokból igazán mindegy az, hogy kilenc vagy tíz magyar képviselő ül-e a parlamentben. Ellenben az efajta erőszakosság nemzetpolitikai visszahatásai károsak. A székely megyék most önkéntelenül is párhuzamot vonhatnak a mai és az 1928-as választások kö-

zött.

Végül a kommunista képviselők kerülnek szóba. Ezuttal először kerülnek be a parlamentbe s mindenesetre pikantérikus látvány lesz, amint minden parlamentárizmus ellenfelei a kamarai padokból folytatják majd a forradalmi munkát.

— Mikor én voltam belügyminiszter — mondja Vajda — egész Beszarábiában nem kaptak a kommunisták annyi szavazatot, mint amennyit most egyedül Nagyváradon. Ez jellegzetes tünet. A reménytelen kormányzattal szemben a közhangulat baloldali elhajlását jelenti.

Ebéd közben zajlik le a beszélgetés s ennek megfelelőleg állandóan humorral akarja traktálni Vajda Sándor az újságírókat. Súlyt helyez a testi és szellemi összefüggések szinkronizálására. Orvos. Nyilván tudja, mit csinál. Két sült között három adomát szolgál fel. A vajdai derű kitünő. Néha maró szatírával védelmezi a kormányt.

— Mit akarnak önök Jorgáéktól? Hiszen máris hallatlan érdemeik vannak...

— ??

— Ez a kormány ugyanis tényleg a nemzeti egység kabinetje. Tegnapig egyetlen ellenzéki pártfőnököt nem fog-

tak le csak: Luput. Végül a csendőrök őrizetbe vették őt is. Van-e ennél tökéletesebb nemzeti egység?

Később a parlamentet dicséri.

— Rekordparlament. Még össze sem ült s máris a feloszlata az egyetlen problémája.

Ha már a humornál tartunk, megkérdezem, mi a véleménye Jorgáról, mint erkölcsi személyiségről?

— Nagy filozófus. Eppen most állított fel egy világszóló bölcséleti tételt.

— Mégpedig?

— Olvassa el a kanti kategórikus imperatívusz! Bebizonyította róla, hogy hullámszik. Ez róla minden véleményem.

Oyan, mint egy ügyes gyógyszerész: mézben adagolja a csukamájolajat. Ha magyarra fordítanak Jorgáról való véleményért, elcsúsznak bennünket rágalmaszért és becstelenséért.

Különben jó étvágya van. Kellemes eleganciával és fölényes kedéllyel eszik, mint egy filozófus gourmet. Boldog embernek néz ki, öntudatos férfiu, aki ismeri a helyzetét: gyomorbad után és miniszteri szék előtt.

(m)

polgáraink hőhéraival kellett együttműködnie: Excellenciád nem teheti meg azt, hogy velük egy asztalhoz leüljön s a konkon, a gyalázatos, vértől párologó martalékon osztozkodjék, hogy cégérül adja magát ehhez a balkáni banditizmushoz. Főleg bennünket, kisebbségeket ért sérelem, nemcsak magyarokat, hanem a németeket kivéve mind „kínke” s ha ezen sérelmet a kisebbségi miniszter ur nem tudja orvosolni (új választások kiürítése által) úgy nincs létjogosultsága a „miniszterségnek” s főleg elképzelhetetlen, hogy azt egy valódi, kisebbséghez tartozó ember tovább is elfoglalja.

Égünk a kíváncsiságtól, szeretve tisztelt kisebbségi miniszter atyánkfiát: lesz-e Önnek elég erkölcsi bátorsága a konzekvenciákat levonni?

Mert ha nem lesz, s Ön továbbra is göröcsösen ragaszkodik miniszteri fizetéséhez s mindazon al-diszhez, ami vele jár: ez azt jelentené, hogy a kormányon kívül a német nép is a magyar s a többi kisebbségek elnyomóinak, kiszípolozóinak sorába lépett...

5.

Hat véres választás tanulsága után a népnek is szervezkedetten kellene a hatalom bitorlóival szemben fellépnie. Meg-

kellene szervezni a polgári ellenzéki pártok közös védelmi — önpédelmi — szervezetét, mely az alkotmány- és törvénytipró kormányoknak elzárja a kedvet a legszentebb állampolgári jog és kötelesség felrugásától.

Akkor talán észreterül az a szélkakasnak is mondott öreg bácsi, aki magát a mi pénzünkön millió példányban kiplakátirozta s akit mi — ugyebár? — sohasem vettünk komolyan.

De ő sem minket, azt most láthattuk

Dr. Pospisil Rudolf
Segesvár

Aspirin
felülmul-
hatóan.

Csak ezen eredeti csomagolás a „Bayer kereszttel” és a zöld-fehér-piros szalaggal garantálja az

Aspirin-
tabletták
valódiságát.

BAYER

Napkura adagolással

A week-end pihenést, üdülést jelent. Nálunk igen sok embernél még, — versenysportot. Versenyágak: ki gyalogolt több órát, ki autózott több kilométert, ki mászott magasabbra, ki vitt nagyobb csomagot magával, ki aludt kényelmesebben? Ezek a „versenysportok” nem azért terjednek aránylag lassan, mert „versenyzők” minden hétfőn fáradtan kezdik meg pihenés után a munkát, hanem azért, mert

a versenyben mindig az nyer, aki — utóljára mondja be adatait.

Mert az ellenőrzés lehetetlen.

Van azonban valami, amit ellenőrizni lehet:

az arcbőr színe.

Es így fejlődött ki az új verseny: hétfőn a kollégák a hivatalban, feleségeik a korzón és a kávéházakban egymást gusztálják:

kinek az arca égelt erősebbre a napon?

Ez is verseny. Csak éppen egészségtelen és veszélyes.

Mi is az a lesülés? A napsütés közvetlen hatása a melegedés, az izzadás. A bőr a napsugár hatása alatt megpirosodik, mert

a vörös vérszerek felbomlanak és bizonyos festékananyagot választanak ki, így lesz a bőr azután barna.

Ha hosszú ideig éri a napsugár a bőrt, akkor a bőr felületes rétegét elégeti, a bőr felhagyzik és lehámlik. Mindez

fájdalmas gyulladás

formájában folyik le. Fokozatos napkurával, nap-nap után emelkedő kis sugáradagok alkalmazásával az elkerülhető. Az orvosi szak-könyvek a következő beosztású „napozást” ajánlják:

1. nap:
2×10 perc napozás trikóban.
2. nap:
2×10 perc napozás trikó nélkül.
2×10 perc napozás trikóban.
3. nap:
2×20 perc napozás trikó nélkül.
2×20 perc napozás trikóban.
4. nap:
2×30 perc napozás trikó nélkül.
2×10 perc napozás trikóban.
5. nap:
60—80 perc napozás trikó nélkül.

Az egyes napozások között eleinte 10—15 perc szünetet kell tartani,

de később sem szabad túl hosszú ideig a napon maradni. (Pl. napon aludni!) Ezek a számok is csak irányításul szolgálnak, mert egyik ember bőre érzékenyebb, mint a másiké. Gyenge szervezeteknél

szívdobogást, idegességet, álmatlanságot, étvágytalanságot, szédülést idézhet elő a sok napozás.

A legfontosabb tudnivalók egyike, hogy a napozást már korán tavasszal kell megkezdeni. Nagyon veszélyes dolog az, ha valaki júniusi forróságban megy először a napra és mingyárt „rézbőrt” akar szerezni. — Persze, irigyi egyik-másik ismerősének bronz-színét, de elfelejti, hogy az illető

március óta minden nap evez a Dunán, ezt teszi októberig, s télen a bőrének kifehéredni sincs ideje, amikor már újra kezdi a napozást.

Felesleges és veszélyes a barna színből sportot csinálni.

Annál inkább, mert nem is a napozás a fontos, hiszen a napfény csak kiegészítője, támogatja a legfontosabbnak, a szabad levegőnek.

A MEM BERETVAKREM ELŐNYEI

BŐSÉGES HAB-KIMÉLI A PENGET HIGIENIKUS. — GAZDASÁGOS

HOGY MINTADARAB KAPHATÓ AZ ÖSSZES SZAKKÖZLETBEN

PROBALJA KI, HOGY MEGGYŐZŐDHESEN VÉZÉRKÉPVISELET: M. MARGULIUS BUCUREȘTI, SMARDAN

A hágai döntőbiróság július 20-ikán tárgyalja a német-osztrák vámszövetségi egyezmény-tervezetet

Hága, június 6.
A nemzetközi döntőbiróság július 20-ikára tűzte ki a német-osztrák vámkö-zösségi egyezmény-tervezet tárgyalását, amelynek eredményeképpen arról fog nyilatkozni, ellentétben áll-e az egyez-mény-tervezet Ausztria nemzetközi szer-ződésekkel vállalt kötelezettségeivel, vagy sem.

A bíróság felszólította az érdekelt fele-

ket, hogy július elsejéig nyújtsák be előterjesztéseiket s ezenkívül joguk-ban áll kormányaikat a tárgyaláson is képviseltetni.

Az osztrák kormány Kaufmann egye-temi tanárt, a kiváló nemzetközi jogtu-dóst, nevezte be képviselőjéül. A tár-gyaláson természetesen résztvesznek Franciaország, Csehszlovákia és Olasz-ország jogi megbízottai is.

Nincs már kétség...

Az aviatikai bélyeg-törvény végre-hajtási utasítása mégjobban kiter-jeszti ezt a milliárdos pótladót

A beléplijegyekre, részvényekre, kötvényekre, csekkekre, váltókra és számlákra is kell két lejes repülő-bélyeg

Bukarest, június 6.

A suba alatt, minden előkészítés és megvi-tatás nélkül még áprilisban megszavazott aviatikai pótbélyeg-törvény május 15-én tör-tént életbeléptetése előbb csak megdöbbenést, azután pedig óriási zűrzavart keltett ország-szerte. A nyilván kutyafuttában megfogalma-zott törvény, különösen azonban annak utol-só, 6-ik fejezete ugyanis annyira nem szabot és pontatlan, hogy maguk az alkalmazásá-ra hivatott pénzügyigazgatóságok is különb-zőképpen értelmezték.

A legtöbb pénzügyigazgatóság, köztük a brassói és bukaresti is, úgy fogta fel a kétér-telmű hatodik szakaszt, hogy a részvénytár-saságok részvényei és kötvényei, a csekkek, váltók, számlák, biztosítási díjkötelezvények és a látványossági belépti-jegyek szintén ki-vételt képeznek és nem esnek a két lejes aviatikai pótbélyeg-kötelezettség alá. Ez an-nál is inkább kétségtelenné látszott, mert hi-szen ezek is olyan okmányok, amelyekről a bélyeg- és illetéktörvény 4—14. paragrafusai megemlékeznek, ezért tehát nem volna értel-me külön felsorolásuknak.

Most végre, hosszas sürgetés és kínos fejet-lenség után, megjelent a milliárdos adót je-

lentő, szörnyű törvény végrehajtási utasítása, amelyet a Monitorul Oficial június 4-iki, 127-ik száma közöl.

Ez a végrehajtási utasítás eloszlat minden kételyt, még pedig természetesen a kedve-zőtlenebb értelmezés javára, hiszen a végre-hajtási utasítások mindig is igyekeztek megtoldani és kiszélesíteni azoknak a tör-vényeknek a rendelkezéseit, amelyeknek függelékét képezik.

Nos, a regulament szerint, amelyet Argetoi-anu pénzügyminiszter írt alá, két lejes repü-lő-bélyeggel látandók el a többi okmányok hosszú sorozata mellett bizony a részvény-társaságok részvényei és kötvényei, a csek-kek, váltók, számlák és biztosítási kötvények, valamint mindenféle belépti-jegy is.

Ezekután igazán nincs már olyan irat, vagy okmány, amely ne esnék az aviatikai pótbé-lyeg-kötelezettség alá, csupán a királyhoz és parlamenthez intézett kérvényeket, a választási és bünygyi beadványokat, továbbá a bé-lyegtörvény által amugyis mentesített kevés iratot kivéve. Minden iratnak feltétlenül re-pülnie kell!

De annak a kormánynak is, amelyik ezt a rendelkezést közreadta.

Az erdélyi miniszter becsülete

Kigyó a kormány kebelén Ha más a választójoog...

Bukarest, június 6.

Emlékeztet, hogy Hatieganu Gyula, erdélyi miniszter a választások előtt be-csületszavával fogadta, hogy lemond ál-lásáról, ha a szavazások előtt vagy alatt bármiféle terror lesz. Az Adeverul szá-ma emlékezteti Hatieganut erre a be-csületszóra, aminek a beváltása már a hét elejétől kezdve nagyon aktuális vol-na.

Volna.

Ugy látszik azonban, Hatieganu nem érez semmi becsületbeli kötelezettséget. A becsületszavát ugyan nagyra tartja, de ezzel szemben — odanyilatkozik legalább is Kolozsváron — nem vette észre, hogy a választásokon bármilyen terror nyilvánult volna meg.

Ő már egy ilyen ügyetlen ember. Hogy nem veszi észre.

Ez a becsületbeli komédia a bukare-si sajtó pikantérius csemegéje. Az el-lenzéki lapok szinte egyöntetűen szöge-zik azt le, hogy a kormány kigyót me-lenget a keblén s ez a kigyó Duca, aki könyörtelenül tör a hatalom felé. Előre-látható, hogy a liberálisok néhány hó-nap mulva döntő támadást kezdenek a miniszteri székekért. Ellenfeleivel szemben mégcsak elboldogult valahogy Jorga... de mit kezd majd a barátaival?

A harmadik megemlékezés méltó ese-mény az, hogy a lapok mind heveseb-ben támadják Maniut, akit hibáztatnak azért, hogy érvényben hagyta a mai vá-lasztási törvényt. Az egyik buzgó orgá-num kiszámította, hogyaan oszlottak volna meg a mandátumok, ha propor-cionális választójog alapján történik a voksolás. A nem érdektelen lista a kö-vetkezőképpen néz ki:

Nemzeti paraspárt 30 helyett 60.
Gheorgisták 12 helyett 23.

Averescu 10 helyett 20.

Lupu 7 helyett 14.

Magyarok 11 helyett 19.

Szocialisták 7 helyett 13.

Kommunisták 5 helyett 10.

Zsidópárt 4 helyett 8.

Cuza 8 helyett 16.

Stere 6 helyett 11.

Ez összesen 194. A „nemzeti egység”-nek maradt volna összesen (belszámit-va a terrort, uralopást, hamisítást stb.) 195.

A MÉRTÉK-KONFEKCIÓÖLTÖNY

HASONLOKÉPPEN A MÉRTÉKUTÁNI ÖLTÖNYÖKHÖZ, AZ ÖN TESTMÉRETEI UTÁN LESZ SZABVA ÉS KÉTSZER PRÓBÁLVA. — AZ ELKÉSZÍTÉS A MODERN KONFEKCIÓ RACIONÁLIS MÓDSZERE ALAPJÁN TÖRTÉNIK, MELY-NEK EREDMÉNYE AZ OLCÓS ÁR!

KAMMGARNBÓL:

Lei 4500

CHEWIOTTBÓL:

Lei 3800

MÉRTÉKKONFEKCIÓ Mértéköltöny, melynek beszerzése mindenkinek módjában áll!

NEUMANN-nál

KIRÁLYI UDVARI SZÁLLITÓNÁL, BRASSÓBAN, A KOLOSTOR-UTCÁBAN

Különben a választási törvényt mi sem jellemzi jobban, minthogy a kormány-blokk összesen 1 millió 500 ezer szava-zatot és 287 mandátumot kapott. Fzzel szemben az ellenzék 1 millió 600 ezer szavazatot gyűjtött össze s mandátumai-nak száma — egyszáz.

Széljegyzetek egy csekk margójára

Öröm és szomorúság tükröződik a szemünkön, amikor olvassuk azt az os-lói jelentést, amely tudtára adja az egész világnak, hogy Knut Hamsun ki-adója utján 100.000 norvég koronát kü-ldött különböző jótékony célra.

Öröm fényesíti egyik szemünket, mikor tudomásul vesszük, hogy ebben a sivár és lelketlen században, amelynek szemtanúi a kenyér mellett a sokszor prédikált jóságot nékülözik legjob-ban, íróművész nyújtott módot arra, son, néhány éhezőnek betevőfalat jus-son, néhány reménytelen lélek ismét bizakodva nézhessen a jövőendő ködébe, hogy néhány könny felszabadjon és ta-lán néhány élet visszaforduljon a ha-lál rettenetes küszöbétől.

Holott az író, ha megírta sorait, ha elmondta mondanivalóját és elringatott igazságainak szépségeivel s megajándé-kozott a leganyagtalanabb gyönyörűsé-gek egyedülálló igazságával, az író már megtette kötelességét, amellyel az embernek tartozik. Knut Hamsun, akit a siker és a világhírű felrepitett az anyagi jólét előttünk ismeretlen ma-gaslataira is, megtett egy olyan gesztust amelyre igazság szerint valahogy más-nak és másoknak volna kötelessége és helyzeti lehetősége. Miért kell mégis az írónak gyakorolnia az irgalmasság ere-nyét? Valószínűleg azért mert az író csak a maga vérenek és idegeinek szent he-vületét dobálja szét inségesek között is, ha aláírja a 100.000 koronás csekket. Azok, akik százak, ezrek és milliók be-rejtékéből, testi és lelki kincsükéből ko-vácsolják maguk köré a fölös jólét dróttérítéseit, a profit felelősségének lu-dafában sohasem lesznek erre a gesztusra kaphatók. Hja, könnyen adhat az, aki a magáéból ad!

S másik szemünket befátyolozza a szo-morúság. Akik a magyar kulturglóbus periferiáin élnek a belűnek, vajjon mi-kor jutnak el a megbecsülésnek arra a Csiborasszójára, hogy könyveiknek kiadót és olvasót is tudjanak biztosíta-ni? Megérhetik-e itt a magyar kultúr-pékeken, hogy 100.000-es summát egy-összegben magukénak mondhassanak?

Olyan kérdés ez, amire másfél évti-zed óta várjuk a választ.

— fz —

— Toscaninit mégis kiengedték Olasz-országból. Rómából jelentik: Emlékeze-tes, hogy pár héttel ezelőtt a fasiszta hatóságok elkobozták Toscanini-nek, a világhírű dirigensnek az utlevélét ami-att, mert a milánói Scala egy előadása előtt megtagadta a fasiszta himnusz ve-zénylését. Toscaninit akkor lakásán in-ternálták is, ami világszerte nagy ellen-szenvet váltott ki a faszizmus ellen. Toscaninit mindenütt üldözték s egy-idejűleg rengeteg tiltakozó táviratot menesztettek a fasiszta kormányhoz a nagy zenész üldözése miatt. Ugy látszik, a tiltakozás hatott, mert a milánói rend-őrség római rendeletre visszaadta Tosca-nininek az utlevélét s megengedte, hogy Beyreuthba utazzék, ahol ő fogja diri-gálni az ünnepi játékokat. Toscanini barátai ennek ellenére mérenylettől fél-tik a híres muzsikust.

Most a községi tanácsok „választottak”

A csendő urak most már egész precízen működtek

Ma voltak a községi tanácsok szenátorválasztásai és még tökéletesebb rendezésben megismételték az eddigi kukomédiát.

Elszedett igazolványok, megakadályozott utazások, kiutasított bizalmiak —

és kész az eredmény. Az, amit Argetoianu óhajtott. Számbeli eredmény, amely nem fontos, hogy miképpen jött létre.

A politikai erkölcsi telenségnek ezt a mértékét még az igazi diktátorok sem szokták gyakorolni.

Gyanus értekezlet a brassói prefekturán

Brassó, június 6.

Ma választottak a községi és megyei tanácsok tagjai szenátort. Aránylag kevés választójogosult volt hivatala az egyes megyékből döntésre, de azért csatlózik, aki azt hiszi, hogy a választási szabályozást sőtét lovagjai összetett kézzel nézték a tanácsosok felvonulását. A kortések, akik a kormány huszofazakának kőcát lesik és abból akarnak a jövődő választásig élni, most is akcióba léptek és nem egy meg nem engedett eszközt vettek igénybe, hogy a választók szabad akaratát a kormány jelöltjeinek érdekében befolyásolják.

Brassó megyében sem pihent a kormánypárti lélekfarkodás. Brassóban a régi tanácsház nagytermében szavazott Brassó törvényhatósági városán kívül harminchárom község. Magyarok, szászok és románok. Három lista küzd a győzelemért, az averescánusoké, a kormányé és a nemzeti-parasztpárté. Szóval veszedelemben forog a kormány jelöltje. Erre akcióbá lép a vármegye prefektusa. Ő nem nagyon ért a korteskedéshez, hiszen szelid tanítóember volt eddig, de vannak akik kitanítsák. Nyomban megszületett a szenátus törvény. A szunyogszéki, vledényi, ó- és újotah-

ai, zernesti, töresvári és töresvárkörnyéki községbeli községi tanácsosokat közigazgatási konferenciára hívják a prefekturára. Miért? És miért épp ma? Hozan dr., az Averescu-párt jelöltje nyomban felrohan a prefekturára, hogy tiltakozzék a nyilvánvaló hatósági beavatkozás ellen. És ekkor a prefektus, nyilván pipával a szájában, ártatlanul kijelentette, hogy ő nem akar egyebet, csak meg akar ismerkedni a községi tanácsok tagjaival. No, nem kedves és udvarias ember ez a prefektus? Csak hogy az ellenzék jelöltjei nem látták ilyen ártatlannak a helyzetet, mint hogy komoly és okos ember nem is láthat ebben a ténykedésben ártatlan udvariaskodást és ezért Hozan dr., az averescánusok és Debu dr., a nemzeti parasztpártiak jelöltje elterjesztést adtak be a prefektusi furcsa közigazgatási konferencia miatt.

Érdekes jelensége volt a mai napnak, hogy a feloszlott tanácsok tagjainak is meg lett engedve a szavazás. A kormány bőlsei az elhamarkodott feloszlással azt is célozták, hogy a kormányval ellenséges lábon álló tanácsosokat meggátolják a szavazásban és esetleg

Ime a LYSOFORM-üveg

Ez a híres fertőtlenítőszer kimérve nem kapható

LYSOFORM a neve egy különleges, szabadalmazott fertőtlenítőszernek. Csakis akinek gyártási szabadalma van, készítheti. Ez a híres, az egész világon használt készítmény csakis sötétzöld üvegekben kerül forgalomba. Minden kimérve, Lysoform név alatt eladott készítmény gyanus.

Utánzatot vásárolni akkor, amikor fertőtlenítőszerre van szükség — amely minden csirát megöljön — tiszta örület. Kérje nyomatékosan a zöld üveget, lepecsételve, amikor Lysoformot vásárol.

Lysol

A csikszeredai állomáson úgy vadásznak a választókra, mintha betörők vagy gyilkosok volnának

— Kiküldött munkatársunk telefonjelentése —

Csikszereda, június hó 6.

Az előző két választáson szerzett gazdag tapasztalatait hasznosítva, a csendőreg a községi tanácsok mai szenátorválasztásán már a legrendszeresebb terrorral dolgozik.

Stratégiája ezúttal már olyan körültekintő, hogy a szerencsétlen községi tanácsosok közül csak a legvakmerőbbek és legagyafutóbbak tudnak közelébe kerülni az urnáknak.

Ármas akadályversenyt kell megfutamítani a községükben különböző ürüggyel akkor utközben, vagy a szavazóhelység határában tartóztatják fel és fogják le őket. — Csikszereda városággal zárlat alatt áll a választók részére. Egész Csikmegyében tegnap este óta újra általános a hajszá a községi tanácsosok után, akik csak a legszívósabb önfeláldozással tehetnek eleget a szavazás kötelezettségének.

IGAZOLVÁNY-ELKOBZÁS
LETARTÓZTATÁS
MIN-DEN VONALON

Csikszépvizen Pop Josif jegyző két pappal ezelőtt viasszasztette a községi tanácsosoktól választói igazolványukat azonnal az ürüggyel, hogy hibásak és ki kell javítani azokat. Hasonlóan járt el a jegyző Csikszentmihályon és Csiktaplacyán is. Az igazolványokat persze sehol sem adták vissza.

Az elmúlt éjjel Csiksomlyón, Csobotfalván és Csomortán a csendőreg minden további nélkül le tartóztatta a községi tanácsosokat, hogy ne tudjanak szavazni.

Ugyanígy Csikcsésében is lefogták a tanácsosok nagyrészét. Kósa Józsefet éjjelkor verték fel álmából s még most is őrzetben tartják. Madéfalván a karcfalvi csendőrmester vezette az éjjeli hajszát: elverte a tanácsosokat és elszedte igazolványukat.

zolványaikat. A madéfalvi állomáson csomortállapotot léptetett életbe a csendőreg. Végigazoltatták az utasokat s közülük a községi tanácsosoktól elvették a választói igazolványukat. A tanácsosok nem is folytathatták utjukat. A tekerőpataki plébánost Madéfalván maga a csendőrmester szállította le a vonatról.

A csikrákosi csendőreg két gergelyi és három felcsiki autóbust feltartóztatott, a melyen községi tanácsosok igyekeztek a szavazásra. Csikszentmihályon és Csikfalva választói a csikszentkirályi csendőreg fogta le s ezek most az utczen vesztegelnek.

A csikszeredai állomáson három rendőreg egy dektív, mint betörőkre és gyilkosokra vadászik a vonaton érkező választókra.

Akit hajlandók községi tanácsosnak nézni, leigazoltatták és megfosztják választói igazolványától. A B. L. munkatársa csak azért tudott elsiklani közöttük, mert a legnagyobb gyanakvással sem lehet községi tanácsosnak hinni. Azoktól, akik a többszörös rostán is szerencsésen átjutottak, Csikszeredán a rendőreg kobozta el az igazolványokat. Erélyes intervenciókra ezek egy részét ugyan visszaadták, de gondoskodtak arról, hogy a többiek már ne legyenek megtalálhatók.

Ilyen körülmények között a székely községek magyar tanácsosainak valóságos guerrilla-harcot kellett folytatniuk a csendőreggel, hogy eljussanak az urnák elé. A kásonaltizi és kásonfeltizi községi tanácsosok közül tizenegyen autóval indultak el Csikszeredába, ravaszul azonban úgy, hogy minden község előtt leszálltak s gyalog, a mezőkön át, megkerülték a falut, aztán újra felszálltak autójukba. De ezzel a fogással is csak Csikszentsimonig sikerült eljutniuk. Ott a csendőreg lefogta üres autójukat. A hős 14-ek számára ezután nem maradt hátra más, mint gyalog megtenni a még 34 kilométeres utat Csikszeredáig. Rejtett gyalogösvényeken el is jutottak a város-

ba, ahol le is szavaztak.

Hiába azonban minden módszeres terror, hiába a Wildwest-állapotok, melyek a Székelyföldön uralkodnak, dr. Kovács Károly csikmegyei jelölt győzelme biztosra vehető, amennyiben az urnák tartalmát ki nem szellőztetik, vagy revízió alá nem veszik. Az urna elé jutott községi tanácsosok 90 százaléka ugyanis a Magyar Párt szavazott amint ezt a bizalmiak becsülik. A kormánypárti jelölt: Kiss Géza, a hírhedt liberális korifeus, máris csufos pereséget szenvedett, bármennyire uszította a magyar szavazókra a hatósági önkényt és erőszakot.

K. S.

Marosvásárhely környékén is dühöngött a terror

A város- és község tanácsok által választandó szenátorokra való szavazás során a marosvásárhelyi szavazókörleten épp úgy dühöng a terror, mint a mult választásokon. Ezt a választási kerületet három körzetre osztották fel: Marosvásárhely, Szászrégen és Nyárádszereda. A szavazóhelyekre azonban csak nagyon kis számú községi tanácsos mehetett el, mert a

a legsemméretlenebb módon akadályozták meg őket ebben a hatóságok és a kirendelt karhatalmi osztatok.

Csak úgy kapásból sorolunk fel néhány községet, ahol lehetetlenné tették a szavazók választását. Ákosfalván mindenkitől elszedték a szavazóigazolványt, aki el akarta hagyni a községet. Lőrincfalván a főszolgabíró rendeletére a községi bíró kidoboltatta, hogy nem kell szavazni menni, mert a választást elhalasztották. Mezőkölpényben reggel négy órakor, álmukból költötték fel a szavazásra jogosultakat és elszedték szavazó igazolványukat. S így megy ez végig az egész vonalon.

Véres választási terror a Regátban

Bukarest, június 6.

A kormány ezúttal ugylátszik nem tesz kivételt. Az Ókirályságban ugyanúgy dühöng a terror, mint a csatolt területeken. Ez lélektenilag is magyarázható. A hatóságok, akik a képviselőválasztások alkalmával még csak tapogatózva, a szenátusi választásnál már valamivel bátrabban kedveskedtek Argetoianunak a szavazatok elsinkofálásával és a választók leterroizálásával, most teljesen felszabadultaknak érzik magukat, mert látják, hogy az ellenzék segélykiáltásaira a kutya se reagál, nem jön semmiféle megtorlás, ellenkezőleg inkább dicsőretet remélhetnek, ha jól és alaposan teljesítik kötelességüket a kormányval szemben.

Vlscamegyében már előre úgy osztották be a körzeteket, hogy a választóknak 30—35 kilométereket kelljen gyalogolniuk.

Egyébként az Ókirályságban is, különösen ott, ahol az ellenzéknek is van valami remélője, a szavazóigazolványok elszedésével, a községek körülzárásával operálnak a hatóságok és karhatalmak.

Romainban Hoitescu ismert nemzeti parasztpárti korifeust tegnap este kormánypárti bérencnek megtámadták. Hoitescu úgy védekezett, hogy

kirántotta revolverét és öt lövést adott le a támadókra.

Mind az öt golyó talált, azonban nem azokat sebesítette meg, akik megtámadták, hanem békés polgárokat, közöttük egy bámészködő gyermeket. Hoitescu ezután elmenekült Roman városból, mert a rendőrség le akarta tartóztatni.

Ennél is nagyobb vérfürdőt rendezett itt azonban már a csendőrszuroy és a puskatos működött. — braila-melletti Lanca község állomásán a választási terror. Ezen az állomáson keresztül utazott hatvan szavazó, mégpedig egy parasztpárti szenátorjelölt kíséretében és a választási helyre igyekezett a menet. Lanca állomáson hirtelen csendőreg vették körül a vonatot és kényszerítették a választókat, hogy szálljanak le és adják át szavazóigazolványukat. A parasztsok ellenkeztek, mire a csendőreg valósággal megrohmozták puskatussal verték őket,

amíg a csatatéren nem maradt egy esomó sebesült és betörtbordájú ember.

A lancai vérengzés ellen ma távirattalag, ötven bailai ügyvéd aláírásával tiltakozás jött a belügyminisztériumba. Szóval jóhelyre!

Lupu segélykiáltása

A választási terror a lupistákat sem kíméli, sőt magát Luput is lefogták rövid időre, mégpedig saját születési helyén. Lupu ebben az ügyben ma egy költőien megfogalmazott táviratot küldött Jorga miniszterelnöknek, amely való hogy így hangzik:

— Életemben először voltam elfogva mégpedig saját szülővárosomban. Nem tudom, mit szól ehhez Jorga a miniszterelnök, de én nem is hozzá, hanem ragyogó nevű, nagy román történetíró Jorgához apellálok. Mit szól ennek Jorgának a lelkiismerete ehhez a törvénytelenséghez?

Naiv Lupu. Jorga biztosan vakarózni fog...

Megnyit! Szo. 299 Uj szálloda!

NEW-YORK

BUKAREST, CALEA GRIVITEI 143
(a Gara de Nord mellett)

és „HOTEL MARNA”, Buzeshti 3.

Egyágyas szobák 100—120 lejig kétágyas szobák 140—160 lejig, beleértve az összes illetékeket. Modern kényelem, központi fűtés, meleg és hidegvíz, minden lakosztályban parkett, előzékeny kiszolgálás.

A tisztviselő és utazó uraknak engedmény.

FRANCIA HÉT

Irla: MÁRAI SÁNDOR (Páris)

NÁSZ AZ ELYSÉEEN

Doumergue ur azzal a tapintattal nő-sült, ahogy nemesebb vadak meghalnak: a süriiben, tanuk nélkül, pontosabban csak a legszükségesebb tanukkal, majd-nem azt mondhatjuk, hogy egészen egye-dül. A násülés ténye maga nem meglepe-tés, mert a tréfas hetilapoktól a nagy la-pok politikai rovatvezetőin át a kabaré-írókig mindenki tudta Párisban, hogy a rokonszenves köztársaság elnöke több felelősséget vesz az a hölgyet, akinek szép birtoka van Tournepuileben, s özvegye egy előkelő közhivatalnoknak, aki a leg-jobb francia borok egyikének nevét vi-selte, Graves urnak. Mindenkint elbűvöl a tapintat, mellyel a jómodornak és köz-társasági ceremóniának ez a nagymeste-re tulesett életének e finnyás balesetén. A rokonszeny, mely a hölgyhöz fűzte, husz éves, s akik a távozó elnököt közel-ről ismerik, azt állítják, hogy a házasa-gkötés csak azért nem történt meg ré-gebben már, mert Doumergue biztosan számított rá, hogy egy napon a Köztár-saság elnökének választják meg, s társa-dalmi és politikai okokból megfelelőbb-nek tartotta, ha ezt a hét esztendő-t az Elysée falai között agglegényi állapotban éli le. Az új „Madame la présidente”, aki-nek rövid „uralka” mindössze tizenhá-rom napos, mert hiszen június elsején ment férjhez a Köztársaság elnökéhez, a kinek mandátuma június tizenharmadi-kán lejár, gazdag és előkelő hölgy leánya férjénél van s rendkívüli jóízűséssel egyet-len pillanatig sem volt hajlandó élvezni azt a kivételes állapotot, a tiszteletadásnak azokat a nagyszabású jeleit, mely a Köz-társaság „első asszonyának” hivatalból ki-járnak: a házasságkötést követő nap reg-gelén a legnagyobb inkognitóban, zászlók, detektívek és a párisi rendőrfőnök köte-lesség szerű közcsókja nélkül, egy első-osztályú fülkében elhagyta Páris-t, s víz-szatért Toulouse melletti kastélyába, aho-vá két hét múlva követni fogja ura, aki akkor már egyszerű magánember lesz és senki nem akadályozza a fiatal párt töb-bé, hogy zavartalanul éljék le mézeshegyi ket. A franciáknak ez a házasságkötés módja, tónusa nagyon tetszik. Két időse ember élete alkonyán összeköti existen-cáját — az egyik elérte közülök a magas-latot, melyet ebben az országban közpá-lyán elérni lehet, s megadja azt az elégté-telt annak a nőnek, akit élete legnagyobb vonzódásával tisztelt meg, tíz rövid nap-ra bevonultatja a francia történelemben, mint a francia köztársasági elnökök egyi-kének feleségét. A francia köztársasági elnökök feleségei eddig nem játszottak különösebb szerepet a harmadik köztár-saság történetében, s Madame Doumer-gue láthatóan semmit nem kerül annyira, mint a Közszereplést... De a tény, hogy Doumergue elnök nem várt a házasságkötéssel még tizenhárom napot, bizonyítéka, hogy meg akarta szerezni feleségének a „madame la présidente” titulust, ami nem jelent ugyan sokat, de mégis a legtöbb, a mit a polgári Franciaországban egy fran-cia polgárnő megszerezhet... S amilyen természetes tiszteletadással óvakodik min-denki tőle, hogy a távozó elnöknek e ma-gánügyéről a szükségesnél többet beszél-jen, úgy megérti a francia közvélemény Doumergue elnök gesztusát, aki hét évig várt a házasságkötéssel s elnöksége utolsó pillanatait ajándékozta csak a hölgynek, nagyon elegánsan, korrekten, s mindenfé-le szempontot kielégítően... Madame Doumergue mégis az Elysée háziasszonya le-hetett tehát, ha csak egy napra is. — S Doumergue ur, akinek mosolya legendás és történelmi már, néhány nap múlva visszavonul az otthonba, melyet ilyen ké-sőn alapított. Mint bölcs ember és francia,

aki ismeri az életet, talán azért várt e kü-lönben is kései házasságkötéssel hétéves el-nöksége utolsó napjait, hogy az elmúlt hét esztendőben zavartalanul tudjon mo-solyogni.

PICCARD NAPLOJA

A „Journal” megszerezte és lekötölte Piccard tanár naplóját, melyet az alumi-nium-kosárban írt. Néhány sor az egész. Egy műszer eltörött, egy szelep nem mű-ködik, a magasságjelző tizenhat kilomé-ter magasságot jelez, elfogy az innivaló, fűnn a magasban — 60 Celsius. A fagy-pont alatt a hőmérséklet, de benn az alumíniumkosárban a nap sugarai $\times 40$ Celsiusra melegítik fel a levegőt. Ennyi az, amit Piccard utközben, sietős szavak-ka, feljegyzett. A sztratosférikus kirán-dulás legjobban megható, emberi epizód-ja, amikor a professzor utközben feljegy-zi, hogy a hőség tizenhat kilométer ma-gasságban elbírhatatlan, le kell húznia in-gét, félmeztelenül állong a kosárban, s oly emésztő szomjúság ickenozza, hogy tár-sával együtt nekilát lenyálni az alumini-um kosár belső falára lecsapódott ned-veesség-párát. A tudományos megfigyelé-seket közben a műszerek végezték el, a két tudós csak nyalta fenn a magasban, ahol ember még nem járt, a hűvös pára-ceppeket... Egy francia szakértő, aki kü-lönben, mint az internacionális tudoma-nyos világ, teljes elismerést és lelkes há-lát mutat Piccard nagyszerű kísérlete iránt, nem mulasztja el megjegyezni, hogy általában a levegőbe bocsájtott meg-figyelő ballonok utas nélkül már eddig is elértek nemcsak 16, hanem 22—30 kilo-méter magasságot is, s a műszerek, me-lyek később, a ballon zuhanása után, visszakerültek a földre, kitűnően elvé-gézték a megfigyeléseket, anélkül, hogy értékes emberi életet kellett volna kiten-ni a halálveszélynek... Ez a megjegyzés nem von le semmit Piccard és adjunktusa vállalkozásának hősiességéből: de ha maguk helyett csak a ballont küldik a műszerekkel (s ez derül ki Piccard uti-naplójából is), akkor az emberiség mi-thosza szegényebb ugyan egy megrendítő és lelkesítő hőstett fejezetével, de a tudomá-ny nem tud kevesebbet. Piccard élete céljával tüzte ki, hogy légmentesen elzárt ballonban sztratosférikus magasságokba emelkedik: a kísérlet sikerült is, de fenn, a sztratosférikus magasságban, sem ő, sem társa nem tehetett egyebet, minthogy ke-resték az egyik elromlott szelep megjavítá-sának módját, s nyalták kinjukban az alumíniumfal nedves páráját, s a szigorú értelemben vett tudományos megfigyelést majdnem teljes egészében rábízták a mű-szerekre... Ő ezt másképpen képzelte el, azt hitte, hogy több módja lesz a tudo-

mányos megfigyelésre, amivel nem szá-molt, az a kibírhatatlan szomjúság s a hő-ség fenn a magasban, ahol perzselő hatás-sal égetnek az alumíniumfalon át a nap-sugarak. Legközelebb majd segít ezen is, vissz magával hűsítő italokat.

Piccard naplójának ez a néhány soros megjegyzése megható és emberi. Két em-ber felrepül olyan magasra, ahol már nincsen, vagy csak alig van levegő: s mi-után felértek oda, gyorsan pucétra vet-köznek s nyalni kezdik a hűvös párat, mely lecsapódik az alumíniumfalra: egy kötél végét keresik idegesen, egy szelep hibás működését figyelik halálfélelem-ben: s közben oly szomjasak, mint még soha életükben, észveszejtően szomjasak... Így telik el, fenn a magasban az idő. Mi-kor a ballon, nem éppen életveszélyes és megrázkódtatás nélkül, végre földet, he-lyesebben jeget ér, magukon kívül rohan-nak ki a jégmezőre, apróra tört jeget már-nacslelével kevernek el s ezt a cocktailt szüröcsölik kejesen — „soha ital nem íz-lett még így” — írja naplójában Piccard. A műszerek, amennyiben a leszállásnál nem sérültek meg, közben pontosan elvé-gézték dolgukat. A két tudóst lelkesedés-sel és megható elismeréssel fogadja a tudományos és laikus világ. Az ember megint eljutott valahová, ahol még nem

járt, megtudott valamit, amit még nem tudott eddig közvetlen tapasztalásból, s ha néhány esztendő múlva a sztratosférikus szférában, ahol nincs levegő, elcsúslás, a repülőgépek óráként öt-hatszáz kilométer sebességgel repülhetnek Ame-rikába, ezt Piccard és társa halálmegevő bátorságának köszönhetjük, ha a jövőben biztosabban tudunk a meteorológiáról, a kozmikus sugarak hatásáról, az űr-utazásról. De ennek a tudományos hő-si kitérőnek, ennek a szép emberi bra-vurnak egyik legelemibb epizódja marad, amint e két rettenthetetlen tudós fenn a tizenhatkilométeres magasságban félmeztelenül guggol az alumíniumfal előtt s nyalja a lecsapódott nedves párat, a leg-végős emberi kinban... Az ember, élet-leghősiesebb pillanataiban, éppen úgy ember marad, élete legszárnyalóbb percé-ben éppen úgy guggol és szenved és nyo-morog, mint a hétköznapi földönecsúszó banalitásában: s hogy sorsa groteszk tes-ti nyomorúsága dacára is mer álmodni néha, valami egészen magas s magaszo-sat, ez benne az isteni. A kosárban mezte-lenül guggoló és párat-nyaló Piccard-t nyugodtan szoborba vésztetik. A pöz ugy-szemre nem lesz olyan heroikus, mint a hadvezérek lovasszobrai, de nem lesz ke-vésbé magasztos és emberi.

Figyelmeztetés Jorguék felé

Franciaország ezenüli sokkal szigorubb fel-tételek mellett fog kölcsönt adni

Páris, június 6.

Az Intransigent című francia lapban ma egy rendkívül érdekes nyilatkozat jelent meg. A nyilatkozatot Leo Baraty francia költségvetési exállamtitkár ad-ta a lap munkatársának és ebben az exállamtitkár, aki a legtekintélyesebb pénzügyi kapacitások egyike, kijelenti, hogy

Franciaország megfogja változtatni azt a politikáját, amelyet eddig a kül-földi kölcsönöknél követett.

— A francia töke, mondja Baraty, ed-dig igen tekintélyes mértékben vette ki a részét Európa talpraállításában. A francia töké azonban súlyos csatlódások érték és ezért revízióra szorult az ez-irányban elfoglalt eddigi álláspontja. Anglia is részt vesz az európai talpra-állítást előmozdítani akaró kölcsönök-ben, azonban az angolok a kamatokat aranyban, a franciák pedig papírban kap-ják. Ez semmiesetre sem alkalmas arra,

hogy a francia töké, amely a béke szol-gálatában áll, — felbátorítsa.

Baraty ezután statisztikát közöl, amely szerint Franciaország a háború után a következő kölcsönöket nyújtotta:

Németországnak 2400 millió frankot, Romániának 1660, Lengyelországnak 500, Belgiumnak 400, Finnországnak 300, Ausztriának 170, Bulgáriának 130 millió frankot nyújtott, ezenkívül a most előkészítés alatt álló jugoszláv kölcsön 675 millió frank lesz.

Franciaország a jövőben a kölcsöntve-vő államoktól a normális garanciákon kívül

követelni fogja, hogy egy bizonyos mennyiségű francia ipareikk átvételé-re is kötelezzék magukat.

Az exállamtitkár hangsúlyozza, hogy a francia töke nem zárkozhatik ugyan at-tól, hogy kölcsönöket nyújtson az ar-ra rászorult államoknak, azonban jog-a van ahoz, hogy garanciákat és előnyö-ket kérjen ellenszolgáltatásképpen.

A köhögés pusztításai

A mellbajok új kezelési módszere

Szenzációs eredmények az „ALDA” SZIRUPPAL

A bromoform és sulfo-gaiacolat de potassium fertőtlenítő hatása

Ot év alatt több mint 500.000 üveget adtunk el

Szj 2103

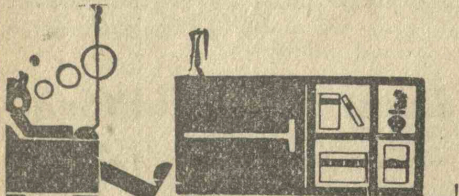
Semmi súlyosabb tünet, mint az akut köhögés, máris elég bizonyítéka annak, hogy tüdeje gyenge. Az idült bronchitis is megújul a legkisebb hűlés esetén. Jönnek a hurut, az asztma és a tüdőtagulás, az emberiség eme ellenségei és kísérőitükben a tengersok baj és fájdalom.

Azok gyors enyhítésére és gyógyítására semmi sem jobb, mint az ALDA-szirup kura.

Kétségsbeejtő esetekben, kezdő tuberkulózis-nál, légesőhurutnál, asztmánál, tüdőtagulás-nál, a kintő számarhurutnál, gége- és garat-hurutnál az ALDA szirup a legserencsésebb eredményekkel alkalmazható.

A ALDA szirup, amely joggal a tüdő meg-mentőjének nevezhető, enyhíti és gyógyítja a köhögést, regenerálja a megtámadott szövete-

Évek óta használok ezt a szörpöt, amely összeállításánál és hatásánál fogva felülmu-minde minden más gyógyszer. Bármikor, ha hűlés után köhögni kezdek, az Ön gyógyszerét használok és ehhez a kurához fűzött remé-nyeim mindig megvalósultak, mivel pontó-san, ahogy a gyógyszerhez mellékelt prospek-szenvedő emberiség javára feltalált és „AL-

HA BUTOR
LEGYEN

SZEKELY & RÉTI
BUTORGYÁRÁBÓL
MAROSVÁSÁRHELY
BUKAREST
BRASSÓ
NAGYSZEBEN
MOTTO:
ELSŐKÉZBŐL — A LEGJOBBAT — LEGOLCSÓB-BAN, KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEKKEL

Ezért ajánlom Önnek, gondos-kodjék arról, hogy a bajt mindjárt gyökeré-ben szüntesse meg. Hosszu esztendei praxi-som alatt betegeimnek, akik köhögtek, ALDA mellszirupot rendeltem csak egyetlen más gyógyszerrel sem értem el olyan gyors, azon-ali eredményt, mint az ALDA szörppel. Const. Chihăescu, az ismert bukaresti gyógy-szerész eme készítményével. Ha a szerencsé-sen és zseniálisan összeállított tartalmának, melynek főbb alkotórészei Pulmonaria off, ca-lium sulfo-gaiacolicum, bromotorm, aconit belladonna és a kintő codeinbidat, az ALDA szirup fölötté energikus hatása utólérhetetlen. A köhögés és bronchitis 24 órán belül elmu-lik.

ket, élénkíti a fagocitózist és ellentállóvá te-szi a megtámadt tüdőt az emberiség nagy ostorával szemben: a tuberkulózis ellen.

Dr. ICS.

Kapható gyógyszerárakban és drogériák-ban.

A Const. Chihăescu laboratórium igazgató-sága a naponta érkező köszönőlevelekből az alábbi választotta ki közlésre:

Tisztelt Gyógyyszerész Ur!

Mint csodás készítményének régi vevője, sietek, hogy jelen soraimmal határtalan meg-elégedésemet és köszönetemet fejezzem ki Ön-nek ezért a csodás szörpért, amelyet Ön a DA szirupnak nevezett el.

tusban fel van tüntetve, vagyis 24 óra letelté-vel, előírás szerinti szedés esetén a javulás feltűnő, 2—3 kis üveg után pedig a baj egés-szen eltűnik.

Minden ismerősömnek, aki köhögött, mel-lyen ajánlottam az Ön szerét és ő is teljes sikerrel alkalmazták az „ALDA” szörpöt. A jövőben is ajánlani fogom mindenkinek az Ön gyógyszerét, én is hűségesebben tovább fo-gom szedni és meg vagyok győződve arról, hogy mindig vissza fogom nyerni az egész-ségemet ezzel az Ön szörpével.

Kérem, gyógyszerész ur, fogadja hálám ki-fejezése mellett, őszinte szerencsekívánatai-mat is, remélem, hogy az eddig eladott 500.000 üveg rövidesen eléri e szám dupláját.

Anyai I.

pamutgyári könyvelő, Bukarest, Splaiul Abatorului 21

Annyi a pénz Svájcban, hogy nem tudják mit csináljanak vele

A svájci bankok nem csak, hogy nem fizetnek többé kamatot, de örzési díjat lognak szedni a külföldi betétek után

Genf, június 6.

Svájc az a boldog ország, ahol nincsen pénzhány, ellenkezőleg olyan nagy a pénzhány, hogy tenni kell valamit ellene. A háború utáni években, sőt már a háború alatt is, a kis Svájc frank-valutája volt az a pénzürték, amelyhez a világ minden valutaárfolyama igazodni kénytelen volt. Amikor aztán jött a háború utáni nagy gazdasági felfordulás, a tőkésnek és vagyonosnak nem nagy biztonságot nyújtó államokból

hatalmas tőkeáramlás indult meg a biztonságot nyújtó Svájcba.

A bukott Banca Cetatea ügyében

Vajda volt belügyminiszter vallomástételre jelentkezett a vizsgálóbírónál

Hétfőre Mironescu és Dobrescu vannak beidézve

Brassó, június 6.

A brassói Banca Cetatea fizetéseketelenségével kapcsolatos bünygyi eljárás során, a mint már megírta a B. L., Petre Voinea vizsgálóbíró beidézte kihallgatásra a bank volt nemzetipárti igazgatótanácsát, amelynek tagjai egytől-egyig olyan nemzetipárti korifeusok, akik a Maniu, illetőleg a Mironescu-kormánytagjai voltak.

Ma délelőtt fél tizenegy órakor megjelent a vizsgálóbíró előtt Vajda Sándor volt belügyminiszter, akinek kihallgatása teljes két órát tartott.

A volt miniszter kihallgatása főleg abban

A német márka, a francia frank, a magyar, az osztrák pénzürtékek stb. devalvációi elől a svájci bankokhoz menekült az illető országok nagytőkéi.

A Svájcba irányuló tőkeáramlás még most is olyan nagy, hogy a svájci bankok nem tudják, hogy mit csináljanak a sok pénzzel. A bankok értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy miután olyan sok a külföldi betét a svájci bankoknál, ezután

nemcsak hogy nem fizetnek kamatot, hanem külön örzési díjat is fel fognak számítani a külföldiek betétei után. Kell ehhez kommentár? — nem!

az irányban folyt, hogy történtek-e pénzelvonások a banktól politikai célokra, ezenkívül a Banca Nationala visszszámítására vonatkozólag kért felvilágosítást a vizsgálóbíró Vajdától. A volt belügyminiszter jegyzőkönyvbe mondta a vizsgálóbíró előtt, hogy a Banca Cetatea nemzetipárti jellege már négyöt évvel ezelőtt megszűnt, amikor úgy ő, mint az igazgatótanács többi nemzetipárti tagjai lemondtak és a bankkal minden összeköttetést megszakítottak.

A vizsgálóbíró, amint értesülünk, hétfőre Mironescut és Aurel Dobrescut várja kihallgatásra.

A fasizmus és az egyház

A jobboldali front kettészakadása

Berlin, június 6.

A pápa és Mussolini között áll a harc: a laterani egyezmény, mely békét lett volna hozni a teremtett és az egyház és a fasizmus között, — úgy látszik, — nem nyugodott reális alapokon, annyira, hogy a pápa a nála akreditált diplomáciai testülethez apellált a katolikusok ellen elkövetett erőszakosságok miatt, majd pedig tiltakozó jegyzékben fordult az olasz kormányhoz, melyben elégtelt követelt a fasiszta egyházellenes kilengésekért. Közben a pápai őrséget éles tőléssel látták el, amire nincs példa hosszú évek óta összeült Mussolini elnöklése alatt a fasiszta nagytanács, hogy az egyház elleni harcban állást foglaljon.

Ezek az események távolról sem csak olasz belpolitikai jelentőségűek: az ellenfelek mind egyike nemzetközi formátumú s a harc, mely most Olaszországban olyan élesen folyik, kell, hogy megismétlődjék mindenütt, ahol a katolicizmus és fasizmus valamilyen formában szerepet játszanak. Nem vitatható az egyház élet-halál harca Olaszországban a fasizmussal, hogy ugyanakkor közös baráti fronton haladjon Németországban az ifjeni nemzetiszocializmusnak nevezett fasizmussal. Az olasz események azért nagy nemzetközi érdekességűek, mert döntőnek látszanak az egyház és a fasizmus viszonyára az egész világon.

Ami pedig nagy megerősödését jelentené a másik frontnak. Mert, ami a pápa és Mussolini harcának különös érdekességét adja, az az, hogy tulajdonképpen testvérharcról van szó: az egyház és a fasizmus közös fronton állanak a modern demokrácia frontjával szemben, a jobboldali blokkot alkotják a baloldallal szemben.

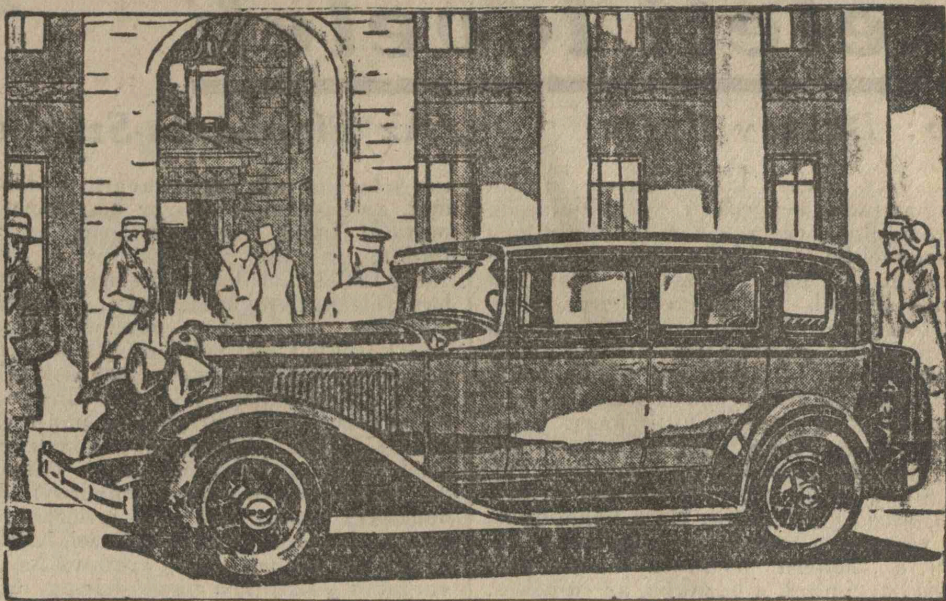
Mintahogyan sokáig együtt is haladtak. Például Ausztriában jó ideig. De csak addig, amíg a múlt évben a Seipel politikája teljes pereséget nem szenvedett s az egyháznak be kellett látni, hogy a fasizmus nemcsak, hogy nem tudta leszállítani azt, amit beígért, nemzetesen a pallástalan szocializmus teljes megsemmisítését, hanem ellenkezőleg, oda-vezetett, hogy Ausztriában négyszázezer ki-települt az egyházból. Az osztrák választások, melyek a keresztényszocialista-fasiszta szövetség teljes bukását jelentették, nagy hatást létek Rómában. S a Szentsek, úgy látszik, más országokra nézve is levonja az osztrák pereség konkluzióját.

Első sorban Olaszországban, ahol az „Azione Cattolica”, az olasz katolikus népszövetség egyre aktívabb tevékenységet folytat. Ez robbantotta ki éppen a mostani erőszakos eseményeket. A fasizmus hivatalos lapja, a „Lavoro Fascista” állítólagos nagy teleplezésben megvádolja a katolikus szervezeteket, hogy a pallás köpönyege alatt politikai célokat követnek, az „Azione Cattolica” nem egyéb, mint egy nagy politikai párt, a felosztott katolikus néppárt, a „Popolari” he-

lyébe s célja nem kevesebb, mint felkészülés a fasizmus elleni harcra, megteremtve azokat a kádereket, melyek a fasiszta szervezetek után átvégyék a hatalmat.

E cikk következménye volt az „Azione Cattolica” római épületének megtámadása, ablakainak betörése s tovább az erőszakosságok hosszú sorozata Rómában és a vidéken, a katolikus szervezetek s katolikus vezetőségének ellen. Rómában nyilvánosan elégetik tömegestől a Vatikán hivatalos lapjának, az „Osservatore Romano”-nak példányait, diákok leszakítják a római egyetemen a pápa képét s ünnepélyesen elégetik az egyetem udvarán, benyomulnak különböző katolikus egyesületekbe s szétrombolják azok berendezését, tüntetnek a Vatikán előtt s „Le a pápával”, „Halál a pápára” kiabálnak. Sőt benyomulnak a pápai kancellária épületébe is és szétfőrik a keresztet, megverik az ott éppen katekizmust tanuló katolikus diákokat. S az „Osservatore Romano” s a pápai diplomáciai jegyzék napról-napra újabb erőszakosságokról, rombolásokról számol be a katolikus intézmények ellen. Mussolini pedig felosztja, nem a romboló fasiszta alakulatokat, hanem a katolikus ifjúsági egyesületeket s felosztással fenyegeti az összes katolikus szervezeteket, melyek néhányát a prefektusok már önhatalmúlag be is zárták. A pápa pedig rendeletében közvetlen a püspökök alá rendeli ugyanezen katolikus szervezeteket, miáltal közvetlen egyházi intézményekké teszi őket s kijelenti, hogy nem ismeri el a katolikus ifjúsági egyesületek felosztását.

Hogy mi lesz a harc kimenetele, azt még nem lehet látni. De kettő bizonyos. Először, hogy az egyház kitűnő érzékében bizhatunk, melyel mindig el tudta találni, hogy melyik az erősebb fél, akivel haladni kell. Ha tehát felbőszít a harcot az olasz fasizmussal szemben, az azt kell jelentse, hogy már nem érzi azt legyőzhetetlen hatalmasságnak Olaszországban belül. A másik, hogy máshol is óvakodni fog a fasizmussal szoros szövetségbe lépni. Például Németországban, ahol a teljes s erős jobboldali front kialakulását az teszi csak lehetetlenné, hogy a katolikus Zentrum-párt mindkevésbé hajlandó a különben világnézetileg és politikailag teljesen rokon célokat követő nemzetiszocializmussal együtt haladni. Pedig Hitlerék ősz óta mindent megtesznek, hogy a Zentrumot, melynek kezében van ma tényleg Németország kormányzása, lekapcsolják a szociáldemokráciáról, melynek hallgatóságos támogatása tartja. S nem régen egy megbízottuk a pápánál is járt. Canossát. De hiába. Az egyház tisztában van vele, hogy

A Chevrolet Sedan minden körülmények között megfelel a „bon ton”-nak

Fisher karosszériák — figyelemreméltó hathengeres motor

...ezt nyújtja a Chevrolet meglepően olcsó áron....

A Chevrolet nagy sikerét könnyű megmagyarázni. Evről évre mindig többet nyújtott a vevőnek pénzért, mint bármely más, hasonló áru kocsis.

Most megjelent az 1931-es széria, 9 gyönyörű típusal, mindannyi a nagy, luxuskocsikhoz tartozó felszereléssel.

A szériában minden ízlés, minden igény megtalálja a megfelelő modellt. Fisher a karosszériák mesterműveit teremtette, modern, tágas interieurokkal, színekkel, amelyek megfelelnek minden modell speciális karakterének.

Az új Chevrolet néhány népszerű modelljének az árai:

Chevrolet Phaeton	175.000	Lei
„ Coach	195.000	„
„ Sedan	210.000	„
„ Luxus-Sedan	220.000	„

Az új CHEVROLET SIX

General Motors Continental S. A.

amit egyébként a párt hevesebb véralkato szónokai nem is igen titkolnak, hogy egyszer a katolikus Zentrum sorsa ugyanaz volna, mint az olasz Popolari-é volt. Ugy, hogy Németországban pár hónap óta a helyzet csak élesedett a nemzetiszocializmus és a katolikus egyház között, annyira, hogy a püspökök pártorlevelekben óvják híveiket a veszélyektől, melyek a német népet a nemzetiszocializmus oldaláról fenyegeti.

A fasizmus diktatura, mely nem tűr meg maga mellett más hatalmat, a katolikus egyház pedig nem hajlandó teljesen beoladni a fasizmushoz; bizonyára, mert érzi, hogy csak ideig-óráig tartó valami s nem akar vele együtt bukni. A jobboldali front e szakadása nagy jelentőséggel bírhat a fasizmus és antiszocializmus pár év óta tartó harcában s nem kis negatív erősödését jelenti az utóbbinak.

DIENES LASZLÓ

A „Do X” repülőszálloda szerencsésen megérkezett Braziliába

Buenos Ayres, június 6.

A Dornier-művek repülőszállodája, a Do X, a buenos ayresi szikratáviratok szerint 12 órakor simán leszállt Fernando Noronha kikötőjében. A hatalmas repülőgép a Zöld-fok szigetekről Braziliáig 1429 tengeri mérföldes utvonalat tett meg, óránként átlag 175 km. sebességgel. A Do X. óceántúli utjának erről a szakaszáról különböző riasztó hírek terjedtek el, de ezeknek abban kell a magyarázatát keresnünk, hogy a Do X. rádiókészülékét a légköri zavarok miatt nem használhatták.

A Do X. Braziliából Natalba repül, ahol még egy kabint építenek a repülőgépre s úgy száll majd tovább Rio de Janeiro felé. Christiansen kapitány, a

Do X. parancsnoka tervbe vette, hogy körül repüli Dél-Amerikát és ha a Dornier-művek igazgatósága arra engedélyt ad, Észak-Amerikába is ellátogat. Szó van arról is, hogy a repülőszálloda a Graf Zeppelin legközelebbi amerikai útjával egyidőben tesz körrepülést az Unió területe fölött.

VELŐS RÖVIDSÉG

Pénzbeszedő: Egyszer azt mondja, hogy az ur nincs itthon, másszor meg, hogy az asz szony nincs itthon. Hát voltaképpen melyikük szokott fizetni?

Szobaleány: Egyikük sem.

(Lustige Blätter.)

Szép fehér fogak: Chlorodont

a csodásan üdítő borsmenta-fogpép. Egy tubus ára 20 Lei és 32 Lei.

2.

Az Elephanta-Szigeten

Str. N. Filipescu No. 12. — Bucuresti.

Albert Thomas nyilatkozik:

Gazdasági háboru, vagy együttműködés Oroszországgal

Nem lehet a dömpinget a gazdasági válság magyarázatul elfogadni — A munkanélküliség türhetetlenné vált

Genf, június 6.

Most folyik — amint megírtuk — az éles vita a nemzetközi munkaügyi konferencián az igazgatói jelentés felett. Az idén a munkanélküliség és a gazdasági válság kényes és felelősséget aggasztó kérdéseit is napirendre tűzték.

Az első széleskörű pillanatban Albert Thomas, a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal igazgatója, szíves volt néhány pillanatra fogadni. A beszélgetés az igazgatói szalonban folyt le, ahol titkár és gyorsíró jegyezték a Bureau International du Travail teljhatalmi igazgatójának minden szavát, amit kifejtett előttem.

— Ne vegye rossz néven: én is tudni akarom, hogy mit fog irni rólam... Hisz a multban néhány szavas ártatlan intervjummal egész tárgyalások sikerét biztosították meg. Ezért volna tölem oktalanság, ha a munkanélküliség kérdéséről és a világkrízisről külön nyilatkoznék. Hiszen ugyanis jól letárgyalnak mindent magán a konferencián.

Szívesebben szól Albert Thomas Oroszországról. Ebben a kérdésben nincs észélyezve. Oroszország óriási erőfeszítéseket tesz az öt éves munkaterv keresztülvitelére — ugymond — és nemsokára

nyilván eléri az 1913-beli termelési szintet.

Igy tehát egy el nem hanyagolható gazdasági tényezővel állunk szemben, amely kérdésben a többi államoknak határozottan színt kell vallaniuk.

Választanunk kell a gazdasági háboru és az együttműködés között.

Kétség sem fér hozzá, hogy úgy a polgári államok, mint Oroszország szempontjából a békés kollaboráció utja az előnyösebb. Az orosz delegáció maga is hangsúlyozta a legutóbbi Páneurópai ülésen, hogy a szovjetkormány elfogadja a kapitalista és szovjetországok békés együttlétezését a történelem egy adott pillanatában.

Ezt a formulát, melyet először 1927-ben hallottuk az orosz delegáció szájából, ezúttal különös erővel hangsúlyozta Litvinov. A lengyel külügyminiszter legelőször biztosította az orosz népbiztost, hogy az európai országok részéről nem kell támadástól tartaniuk.

Csakugyan miért utasítanánk vissza az oroszok ajánlatát, amikor minden okunk megvan arra, hogy békésen együttműködjünk velük?

Nem hagyhatjuk tekintet nélkül azt a tényt, hogy míg az utóbbi években minden európai országban nőttön-nőtt a munkanélküliség, Oroszország Dániával, Észtországgal, Lettországgal és Norvégijával ahhoz a kivételhez tartozik, ahol határozottan lecsökkentették a munkanélküliséget.

Sőt Oroszországban ma már — munkásiány van! Nagyban hozzájárulhat ez a körülmény ahhoz, hogy ez az ország nagymértékű behozatalt képes eszközölni különösen nehézipari anyagokban és könnyíthet a kiveteli államok gazdasági bajain.

— Általában nagyon sok irányban ki-fejleszthetünk hasznos együttműködést a szovjettel — folytatta Thomas igazgató. Nem szabad komolyan venni azt az álláspontot, amely az orosz dömpinggel szeretné megmagyarázni a gazdasági válságot. Hisz az orosz kivitel még messze elmarad a háborúelőtti nívó mögött és a mai orosz külkereskedelem a világkereskedelemtől csak két százalékot tesz ki.

— Meg van-e elégedve Igazgató Úr a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet eddigi tevékenységével?

— Megelégedve! Istenem, dehogyan. Tökkelütött filkó volnék, ha meglennék elégedve.

Nem vagyok megelégedve, de éppen ebből a megelégedetlenségből merítem azt az erőt és hitet, amelyet hivatásom betöltése követel.

A munkanélküliség folytonos gyarapodása türhetetlenné vált és a lelkiismeretes közgazdászoknak is sok álmatlan éjszakát okoz. Végre a nemzetgazdasági élet vezére, meg a tudósok is lemondanak a fatalitás teóriájáról és módot keresnek a helyzet kijavítására.

Oriási tüzkatasztrófa Münchenben

Elpusztult a világ egyik legértékesebb képgyűjteménye

A müncheni Glaspalast egy óra leforgása alatt a lángok martaléka lett

München, június 6.

Valósággal nemzeti szerencsétlenségnek tekinthető sulyos csapás érte ma éjjel Münchenben, Európának ezt a leggyönyörűbb és leggazdagabb muzeum-városát, amely a világháboru előtt jó félszázadon át gócpontja volt a nemzetközi képzőművészeti életnek.

Eddig még ki nem derített okokból hajnali három óra tájban kigyulladt a város egyik legértékesebb muzeuma és képtára, a Glaspalast, amelyben számos, világátszerte egyedülálló műtárgy volt összegyűjtve.

A tűz pokoli gyorsasággal harapózott szét a pompás muzeumpalota termeiben s amikor észrevették és a tűzoltóság megjelenhetett, már az egész hatalmas épület lángokban állott.

Alig egy óra leforgása alatt a csodás szépségű muzeum a tűz martaléka lett.

A tűzoltóság a legnagyobb önfeláldozással

sem tudott megbirkózni a lángtengerrel, a mely az üvegpalatát elborította s csak a tűz lokalizálására szorítkozhatott.

A nagyszerű épület üvegfalai a rettenetes hőség következtében egymásután oloadtak és rogytak össze, a tűzoltóság szemelátára, majd óriási robajjal beszakadt a Glaspalast tetőzete is, maga alá temetve a büszke muzeum egész berendezését.

Régeli négy óra után a pompás palota már csak romhalmaz volt, szinte porráéve a fékezhetetlen elemi erővel dühöngő tűzben.

A kár, amely a Glaspalast elpusztulásával Bajorországot, a német birodalmat és az egész kulturvilágot érte, ebben a pillanatban felbecsülhetetlen. A palotában, amely egymaga is remeke volt az építészetnek, ritka értékű műkincs-gyűjtemény semmisült meg, benne rengeteg olyan képpel, amely pótolhatatlan a művészettörténelem számára.

Humbug volt a gyufa árának leszállításáról szóló hír

Bukarest, június 6.

A Kreuger-csoport, a romániai gyufagyártás mindenható birtokosa, — mint ismeretes, — Romániában egész speciális kikötéseket tudott keresztül vinni a monopolisztikus szerződés megkötésénél. A svédek nem csak a gyufamonopóliumot szerezték meg, hanem drákói tüntetéseket tudtak biztosítani azok számára, akik a svédek engedélye nélkül öngyújtókat hoznak forgalomba, vagy használnak. *Sehol egy országban sem sikerült a svédeknek ezt kikötni, csak itt nálunk.* A mult parlamenti ülészek alatt szavazták meg az új „monopólium” törvényt, mely szinte kényszer munkára küldi azokat, akik lepecsételtlen öngyújtókat hoznak forgalomba. Az új törvény alapján még az idegenek is, akik bejönnek az országba, csak a svédek engedélye mellett használhatják a külföldről beszerezett öngyújtókat. A határon igazolványt kapnak és egészen bizonyos, hogy ha eltá-

voznak, ezt az igazolványt a külföldön, mint kuriózumot mutogatják.

A svédek szerény ellenszolgáltatásként ezen hallatlan előnyökért kilitásba helyezték, hogy öngyújtó és tüzkő gyárat fognak felállítani Romániában. Ez pedig, hogy mit jelent az iparban ugy is elég szegény Romániára nézve, ezt talán nem is kell külön hangsúlyozni. Ma már, amikor sikerült teljesen kipusztítani a tüzkövet és öngyújtót Romániából és amikor a legelszántabb tüzkő- és öngyújtó csempészt is megfélemlítették, tehát, amikor már nem kell tartani a hazai öngyújtók konkurenciájától, mert hiszen már meg van szavazva a drákói monopol-törvény, — ma már

Ma tudjuk, hogy igenis be lehet nyulni a Természet rendjébe,

amíg ez a rend csak abban nyilvánul meg, hogy az emberiség széles tömegei kétségbeesetten tengődjenek. Még a vállalási szervezetek is elfogadják azt az álláspontot, hogy az emberi ész kormányozni képes a gazdasági fejlődést. A szociális Internationalé végrehajtó bizottsága még utolsó zürichi ülésén a gazdasági világválsággal indokolta meg annak szükségességét, hogy a legnagyobb erőfeszítésekkel előkészítsék az átmenetet a kapitalista társadalomtól a szociális társadalomhoz! Egyben felhívták a szakszervezeti szövetséget egy nemzetközi együttműködési terv kidolgozására és különösen egy világértelmezlet összehívására, amelyre minden munkásszervezetet meghívának. Ilyen ellentétes helyekről száll fel a közös óhaj: kezdet nyújtani és együtt dolgozni az eleven gazdasági erőknél.

Hirtelen felpattan helyéről és széles mozdulatot tesz.

— Egy morális küszöbhez értünk, s ha ezen is tuljutunk, mögöttünk hagyjuk a legkonokabb akadályt, ami eddig útjába állt a világválság elleni küzdelemnek.

Seidner Imre.

a svédek lemondtak az öngyújtó gyár alapításáról.

Ami érthető is. Számukra nem az öngyújtó az üzlet, — hanem a gyufa. És, hogy legalább látszatra megadják a polgárnak azt a jogot, hogy öngyújtót is használhat, tessék-lássék, forgalomba hoznak öngyújtót is, melyet azonban külföldről importálnak.

Ami megint csak a román külkereskedelmi mérleget rontja.

Mint ismeretes, a svéd gyufatárszt első évi mérlegét hatalmas veszteséggel zárta le. — A svédek pedig jobb üzletemberek, semhogy rossz üzletet csinálnának. Ezért első sorban az erdélyi gyufagyárak üzemet korlátozták. Most függ az elbocsátás damoklesz kardja többszáz, 8—10 esztendeje szolgáló gyufagyári tisztviselő és munkás feje felett. A deficit kényszerítő sulya alatt a svédek is kénytelenek voltak megmozdulni és a legjobban bevált árleszállítás politikájához nyultak, hogy ilyen módon emeljék a gyufa fogyasztását. Ez a módszer tényleg még mindenütt bevált, ha azt becsületesen és őszintén hajtják végre. Ha azonban ma, az ugynevezett árleszállítás végrehajtása után, valaki egy doboz gyufát akar vásárolni, még mindig azt fogja tapasztalni, hogy egy doboz gyufáért — csak úgy, mint azelőtt, három lej kell, hogy fizessen. Éppen ezért valóságos nyomozást kellett folytatnunk, hogy kikutassuk, hogyan történt az árleszállítás. Hiszen a gyufa ára, egyáltalában nem változott. Szenzációs leleplezés az, hogy

az árleszállítás csupán a nagykereskedői forgalomban történt és még pedig olykint, hogy száz doboz gyufát ma 275 lej helyett 250 lejért kap a nagykereskedő.

Miután a fogyasztónál a lej két századrészt nem tudja a kereskedő engedményül nyújtani egy doboz gyufánál, — így marad minden a régiiben. A gyufa továbbra is három lej marad.

A nagyhangon behirdetett gyufaárleszállításból megmaradt az egy és két lejes dobozok ígérete, mely már a napokban forgalomba is fog kerülni. Azonban minden laikus megállapíthatja, hogy az egy lejes dobozban harmadannyi gyufa van, mint a három lejes dobozban, tehát nem történt semmi.

Ezek után igazán nem lehet csodálkozni azon, hogy a vidéki lakosság öröktűzekkel és özönvíz előtti kovával és taplóval protestál a svéd gyufa áldásai ellen.

ASTRA (APOLLÓ) MOZGÓ

BRASSÓ, Telefon: 564.

Vasárnap, június 7-én, nagy Erofilm premier

VILÁGSZENZÁCIÓ!

„Vihar a Montblanc felett“

(STÜRME ÜBER DEM MONTBLANC)

Németül beszélő, hangosfilm. Rendezte: Dr. Arnold Franck a „Szent hegy” rendezője.

A főszerepeket:

LENI RIEFENSTAHL, ERNST UDET, SEPP RIST játsszák.

Ez a gigantikus filmalkotás, felülmúl minden eddigi hasonló filmet. A film cselekménye a glecsereken és a Montblanc örök hóval borított csúcán játszódik le.

Szombaton:

„Kicserélem a feleségem“

Vasárnap és hétfőn délelőtt nagy ifjúsági előadás

Insectomor-
elpusztít
legyet, szunyogot
poloskát, bolhát,
svábbogarat

INSECTOMOR

Vezérképvislet és lerakat:
I. E. COCKHILL & Co.
BUCUREȘTI,
Str. Barației 35, Etaj I.

Hírek

Töröm a fejemet

— Hallotta? A hunyadmegyei Harau községben egyetlen zsidó család lakik és az urnában mégis nyolc zsidó szavazatot találtak.

— Hogyan történt?

— Az egyik harau gazda így magyarázta: „Annyiféle kormány volt már és mind rossz volt. Hát ha egy zsidó kormány jó lenne.”

— Szavaztál?

— Nem.

— Miért?

— En nem szoktam letartóztatással járó büncselekményt elkövetni.

— Az egyik körzeti elnök nem engedte, hogy a bizalmiak is megnézzék a szavazócédléket. Majd mikor azok reklamázták, így rivalt rájuk:

— Az urak nem tudják kötelességüket. A bizalmiak azért bizalmiak, hogy bizzanak bennem.

— Argetoianu (Jorgăz): Kérlek szépen én megvalósítottam a legragyogóbb plurális választójogot.

— Hogyan?

— Argetoianu: Elvételtem azoktól, akiknek csak egy volt és magamnak adtam egymilliókét-száznegyvezertizenhatot.

— ELŐFIZETŐINK, ha akármilyen uton fizetést teljesítették, kiserjék figyelemmel, hogy a címük feltüntetett lejárt legkésőbb 8 napon belül megváltozzék. Ezzel jelzi kiadótólunk azt, hogy a pénz rendben befolyt és helyesen lett felhasználva.

— Hétfőn, június 8-án, törvényes munkaszünet. A munkaügyi minisztérium értesítette a munkaügyi inspektorátusokat, hogy június 8-ika, II. Károly király trónralépésének az évfordulója, nemzeti ünnepnek nyilvánították és erre való tekintettel utasította őket, hogy ezt a napot a vasárnapi munkaszünetről szóló törvény rendelkezései szerint tartassák meg. Ez azt jelenti, hogy hétfőn is az általános, vasárnapi munkaszünet kötelező minden vonatkozásban. Eszerint a B. L. legközelebbi száma is csak kedden, a rendes időben jelenik meg.

— MAGYAR IPARMŰVESZÉK SIKERE BUKARESTBEN. A kultuszminisztérium minden évben iparművészeti kiállítást rendez, a melyen a legkiválóbb iparművészek, tervezők és építésszek vesznek részt. Az építőipari főiskolában rendezett magas nyíró kiállítást ma zárták be és ugyancsak ma osztották ki az állami díjakat a legkiválóbb munkák beküldőinek. A díjazott művészek között szerepel Sipos, Várhelyi és Bukarestbe került iparművész, aki egy bukaresti üveggyár tervező iparművésze és egy hatalmas méretű üvegablak kompozícióval szerepelt a kiállításon. Még két magyar iparművész szerepelt a kiállításon: Erdész magyar mérnök felesége, aki pompás kézimunkákat állított ki és Fekete József, aki színpompás iparművészeti tervezeteivel keltett feltűnést.

— AZ OLASZ LEGÜGYI MINISZTER VIZBEPOTTYANT. Rómából jelentik: A nápolyi repülőraj meglekintésekcor Balbo olasz légügyi minisztert könnyen végzettség válható repülőszerecsétlenség érte. Balbo a szemle végzetével hidrolánjába ült, hogy azon térjen vissza Rómába. Szokása szerint maga vezette gépét, amelyet az indulás után néhány pillanattal különös szerencsétlenség ért. — A hidrolán ugyanis alig hagyta el a víz színét, uszószerkezetei leváltak és lehullottak. A gép ennek következtében elvesztette egyensúlyát és utasaival együtt vizbepottyant. A szerencsétlenséget azonnal észrevették és motorosónakon siettek Barbók segítségére. Az olasz légügyi miniszter és utítársai alaposan megáztak, de egyébként teljesen sértetlenül kerültek ki a furcsa szerencsétlenségéből. Valószínűnek tartják, hogy Balbo hidrolánja az induláskor nekiszaladt valami vízben uszó tárgynak s az ütközés miatt vált le a repülőgép alépítménye. Balbo miniszter másik hidrolánon folytatta útját Rómába, ahol Mussolini melegen gratulált szerencsés megmeneküléséhez.

— NAGYSÁGOS ASSZONYOM! Tegyen próbát fürdőszobájában a Gyraldosa-vel! Ezt az öblítő szert megkapja minden gyógyszer-tárban és illatszerekkereskedésben.

Passzivitást javasol a Magyarpárt bányászati tagozata

Temesvár, június 6. Nagy figyelmet érdemel az a határozat, a melyet a magyar párt bányászati tagozatának vezetősége hozott a mai ülésén. A határozat szerint a bányászati tagozat azt indítványozza a magyar párt központi vezetőségének; hogy a magyar párt ne vállaljon közösséget a terror jegyében született parlamenttel és a magyar parlamenti tagok úgy a szenátusban, mint a kamarában vonuljanak vissza minden aktivitástól s az ülésekre mindössze megfigyelőket küldjenek ki.

— A PREFEKTUS BETÖLTÖTTE SZEREPÉT. A PREFEKTUS MEHET. Temesvárról jelentik: Hogy a választás műve a Bányászati fővárosában befejeződött, jelzi az is, hogy Ciurca temesvári rendőrkészletor ma visszautazott a fővárosba. Missziója, — amely a temesvári kisebbségi választók felháborító molesztálására korlátozódott, — a választással véget ért. Temesvárnak ismét új rendőrprefektusra van kilátása s ez minden jel szerint ismét Crenian Aurél lesz.

— TITOKZATOS HOLTTEST A PERJAMOSI HATÁRBAN. Temesvári tudósítónk jelenti: A perjamosi határban, egy trágyadomb alatt, feloszlásnak irdult holttestet találtak. A vizsgálat megállapította, hogy a holttest valószínűleg egy idős fel nem derített bűntény áldozata, 20—22 éves leány, akit valamelyik Perjamos körüli faluban gyilkolhattak meg és azután rejtettek el a trágyadomb alatt. A holttest körülbelül 2 hónap óta feküdt az elhagyatott helyen. A csendőrség most széleskörű nyomozást indított a holttest rejtelmének tisztázására.

— BRASSÓI ORVOSI HIR. Dr. Salusinszky Jenő, a berlini, göttingeni és párisi klinikák volt orvosa, megnyitotta szülészeti, nőgyógyászati és urológiai rendelőjét. Rendelőknek 11—12 és 3—5-ig, férfiaknak 6—8-ig. Brassó, Weiss Mihály-utca 6. I. em. Tel.: 5—76. Diathermia és kvarckezelés.

— EGY RUSZCSUKI DIÁK KETTŐS GYILKOSSÁGGAL ÁLLT BOSSZUT KICSAPATÁSÁÉRT. Szófiából jelentik: Egy ruszcsuki fiatalember, akit néhány nappal ezelőtt kicsaptak az ottani gimnázium hatodik osztályából, borzalmas bosszút állt a rajta esett „sérelemért.” Tegnap, pénteken, behatolt az iskolába, ahol az egyik tanárnőnek leszurta, majd berontott a másik tanterembe, ahol revolverlövésekkel meggyilkolta az intézet igazgatóját. Az osztály növendékei a vérengző diákra vetették magukat és hosszas küzdelem után le is fegyverezték, majd átadták a rendőrségnek.

— Gyógyíthatatlan betegsége miatt öngyilkos lett Debrecen h. tiszti főorvosa. Debrecenből jelentik: Vargha Emil dr. városi tiszti főorvos-helyettes gyógyíthatatlan isámsza miatt tegnap este halántékra lőtte magát és azonnal meghalt. A közbeesülésnek örövendett főorvos, aki 65 éves volt, végzetes tette elkövetése előtt kiállította saját halotti bizonyítványát, aláírta, majd telefonon felhívta fivérét, Vargha Kálmán dr. ügyvédet s kérte, siessen rögtön hozzá, mert fontos közölnivalói vannak vele. Amire azonban fivére a főorvos lakására érkezett, Vargha Emil dr. már halott volt.

— VIHAR A MONTBLANC FELETT (Stürme über dem Montblanc) az Astra mozgó vasárnap esti bemutatója elé Brassó városának minden egyes természetbarátja a legnagyobb érdeklődéssel tekint. Az Astra mozgó igazgatósága egy monumentális filmmel lepi meg a brassói közönséget, az Ero film pedig újból tanúságot tesz arról, hogy filmjei a legelső a filmpiacon. Jegyet előjegyezni egész nap lehet. Telefon: 564.

— UTÓLÉRHETETLEN ÉS VILÁGCIKK a STOLLWERCK tejkaramella.

Szombat este az
ELITE-ben
Halászlé és
turóscsusza

Építkezési telek

napos fekvéssel, 709 m² kiterjedéssel, Brassó központjához közel (Deák-ker) olcsón eladó. Érdeklődni a Korona szálloda igazgatóságánál.

Jó cipőnek —
jó cipőpaszta!
Ez a Pyram Paszta!

CSINOS ES TARTOS SELYEMHARISNYA!

— Milyen lesz az idő? A budapesti meteorológiai intézet jelentése szerint továbbra is gyengén felhős idő várható, éjjeli lehüléssel, de fokozott nappali felmelegedéssel.

— A has teltsége, májtájéki fájdalmak, emésztési nehézségek, gyomorhúrur és sárgaság a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által megszüntethetők és az agy, a szem, tüdő vagy szív felé irányuló vértolulások ellensúlyozhatók. Gyomor- és bélspecialisták igazolják, hogy a Ferenc József vízzel, különösen az ülő életmód következtében jelentkező bajoknál, nagyon kedvező eredményeket érnek el. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— CSIKSZEREDAI HIREK. Tudósítónk jelenti: Bálint Dénes, gyergyószárhegyi lakos részeg állapotban rátámadt Szabó Ferenc haragosára, a veszekedés hevében kést rántott és szíven szurta. Szabó rögtön meghalt. — A gyilkost letartóztatták és átadták az ügyészségnek. — Kádbéb Ferenc gyergyóremeteli kereskedőhöz ismeretlen tettesek betörték és 10.000 lej készpénzt elvittek. — A csendőrség, választás lévén, el volt foglalva és az igazi bűnös kerekelt oldott. — Ciurea Sándor esikszéprízi ügyvéd villája ismeretlen okból kigyulladt és porig égett. A kár meghaladja a 300 ezer lejt, ami biztosítás után megtérül.

— JELLEMET nem csak írásból (grafológia), hanem arcából, fogakból, fej és kézalakból, tenyérvonalakból, (chiromantia) és születési dátumból, asztrológiailag is meg lehet állapítani. Analízis 100 lej. Schneider, Brassó, Str. Brutarilor 4.

— BRASSÓI ORVOSI HIR. Dr. Bentia v. közkórházi orvos, gyakorlóorvos és bőrgyógyász, (spec. a budapesti, gráci és berlini egyetemeken), Brassó, Mester-utca 11. szám

Nagy kereskedelmi városban
közepes nagyságú
modern berendezéssel

nyomdaüzem

kedvező feltételek
mellett eladó.
Cím: Matula festéküzlet Oradea

PESTOX

A legjobb és legolcsóbb rovarirtó-szer. = Kapható a főbb lerakatokban

(Bolonya) alatti házában új rendelőt nyitott. Rendelés: belső, sebész, női, bőr és nemi (vér) betegeknek naponta 11—1 és 3—5-ig.

— A mai súlyos viszonyok között csak az boldogulhat, aki KÉPZETT, OLVASOTT ÉS TÁJÉKOZOTT! Iratkozzon be a „Kultura”-kölesönkönyvtárba, Bukarest, Bulv. Elizabeta 15. Kapu alatt.

— JAZZ-ZENEKAR A BRASSÓI KORONA KÁVÉHÁZBAN. Ma estétől kezdve elsőrendű jazz-zenekar játszik a Korona kávéház tánchelyiségében.

— BIKSZAD GYÓGYFÜRDŐ, Erdély Karlsbadja, a hurutosok Mekkája, nyitva június 1-től. Ivó-kúra, szénsavas fürdők, hidegvíz gyógyintézet, inhalatórium és strandfürdők. Állandó fürdő-orvos, vasut, posta, távirda helyben. — Elsőrendű diétás konyha, napi pensio 160 lejtől. — Orth. izr.-nak kóser vendéglő. Prospektust díjtalanul küld a fürdő-igazgatóság, Baia-Bicsad, jud. Satmar.

— ORGONA HANGVERSENY. A Csiki Kántorok Hangverseny-Egyesülete VII. hangversenyét folyó hó 14-én Gyergyóalfaluban tartja.

— A BRASSÓI RÓMAI KATHOLIKUS EGYHÁZI ÉNEKKAR június hó 9-én, kedden este 7 órakor próbát tart. Kérjük a tagok pontos megjelenését. A vezetőség.

Autósok figyelmébe!

Legmodernebb gépekkel felszerelt
vulkanizáló és gummijavító műhely

Mélyen leszállított, legolcsóbb árak!

Belsőtlőmlő javítása 15 percen belül villannyal!

FIT Brassó, KUT-UTCA 2.

Alkalmi vásár!

Az előrehaladott idény folytán, június 6-tól kezdve

mélyen leszállított árak mellett

ajánlok: elsőrendű jóminőségű

köppeny, kosztüme és ruhákra alkalmas gyapjuszöveteket!

Király Lajos

DIVATÁRU ÜZLETE

Brassó, MIHÁLY-VAJDA-u. 15.
(volt Kolostor-utca) 13348 E

Ruhákat végülleg fest, tisztít: CZINK, CLUJ. Postaküldeményeknél 20% engedmény.

Közgazdaság

Lényegős fuvardijkedvezményeket léptetett életbe a vasút

Szezonarifat kapott a tégla, a gabona és a hüvelyesek. Olcsóbb lett az épületfa exportfuvardíja. Zavarok a kedvezmények alkalmazása körül

Bukarest, június 6.

Junius elseji hatállyal a CFR igazgatósága több árucsoportnál lényeges változásokat léptetett életbe a fuvardijfelszámítás tekintetében. A fuvardijcsökkentés és kedvezményeként három nagyobb árucsoportot érdekel, a faárakat, a gabonaféléket és a hüvelyeseket.

A FÜRESZÁRÚ

Az összes fűrészárak, beleértve a faragott fát és szarufát, de csak azok, amelyek exportra kerülnek, az eddig 24/A jelzésű tarifafosztályból a 21-es speciálfosztályba kerültek. Egyedül a bányafa maradt még a régi tarifafosztályban. Gyakorlatilag a következő összehasonlító táblázat mutatja meg a fuvardijcsökkentés jelentőségét:

Km.	24/A	21 Sp.
50	1200	700
100	2000	1200
150	2500	1600
300	2900	2000
300	3700	2700
400	4500	3200
500	4700	3700

Az épületanyagok közül a tégla

kedvezményes belföldi szezonarifat kapott. A kedvezmény február elseje és augusztus 15-ike között vehető igénybe. Ez idő alatt a rendes XVI. díjosztály helyett a téglaszállítmányok 10 tonnás vagononként a 21-es speciálfarifa tételét fizetik a vasuton, amint az alábbi táblázatból kitünik:

Km.	XVI.	21 Sp.
50	900	700
100	1600	1200
150	2100	1600
200	2600	2000
300	3400	2700
400	4000	3200
500	4600	3700

A GABONA

A gabonafélék közül a buza, rozs, tengeri, valamint a belőlük készült örlemény és dara a VII. rendes tarifafosztályból a VIII. osztályba került. Az árpa, zab, borsó, korpa, takarmányfélék és ezek derivátumai eddig is a VIII. osztály tarifáit fizette. Az összes felsorolt gabonafélék azonban február 1 és június 30. között, a belföldi teheráruforgalomban szezonkedvezményt élveznek a 22/A fuvardíj tarifafosztály szerint.

Az első csoportnál tehát a rendes, vagyis július 1. és január 31. közötti időben fizetendő fuvardíj is csökkent, a kedvezményes szezonban pedig mind a két csoport azonos fuvardíjcsökkentést élvez. Tájékoztatóul közöljük az alábbi összetett táblázatot:

Km.	VII.	VIII.	22/A
50	1700	1400	900
100	2800	2400	1600
150	4000	3500	2200
200	5100	4200	2900
300	7000	5700	3700
400	8500	7000	4500
500	9800	8100	4700

A szezonkedvezménytől azonban a vasut megint felület munkát végzett és sok félreértésre szolgáltatott alkalmat. Az első csoportba tartozó gabonafélék díjszabásának módosítása a belföldi forgalomra vonatkozik, míg a második csoportba tartozó gabonafélékre vonatkozó tarifaszöveg a szezonarifat csak exportszállítmányokra vonatkoztatja.

Értékpapírügynökök

minél több kötvénytük van már eladva, annál magasabb mellékkeresetre tehetnek szert, minden nyereségekötvény tulajdonost érdeklő konkurrencia mentes új vállalat, — nem értékpapír, — bevezetésével. — Ajánlatokat: „Control” jellegre, Rudolf Mosse hirdetőirodába, Oradea, Str. Alexandri 2.

A HÜVELYESEK

A bab, lencse és ezek derivátumai egész évre szólóan az eddigi V. rendes osztály helyett a VII. osztály fuvardíjait fizetik, de február 1. és június 30. között ezek is szezonkedvezményt élveznek a 22 B tarifa alapján.

A tőzsdetörvény módosítását kéri az erdélyi árutőzsdék

Közös akció a választottbírók illetékességi körének kibővítésére és a tőzsdei forgalom fellendítésére

Kolozsvár, június 6.

A kolozsvári árutőzsde választmánya tegnap ülést tartott, amelyen a gyenge üzleti forgalom fellendítését célzó intézkedések kerültek megbeszélésre. A választmány egyhangulag arra a megállapításra jutott, hogy a választottbírói eljárás megkönnyítése, illetve a tőzsdei választottbírók illetékességének kiterjesztése jelentős mértékben hozzájárulna a tőzsdei forgalom fellendüléséhez. Jelenleg ugyanis az a helyzet, hogy

a tőzsdetörvény értelmében csakis olyan ügyletek tekinthetők tőzsdeügyletekné, amelyeket megkötésük után 24 órán belül bejelentenek a tőzsde szindikusánál.

Ezidőszerezt kizárólag az ilyen ügyletek vehetők igénybe vitás esetekben a tőzsde választottbírói eljárását. Ez a korlátozás azonban több szempontból is kényel-

Km.	V.	VII.	22. B.
50	2400	1700	1200
100	4200	2800	2000
150	5800	4000	2700
200	7500	5100	3300
300	10500	7000	4400
400	12400	8500	5100
500	14000	9800	5600

Ennél a módosításnál is ugyanolyan tisztázatlan a helyzet a belföldi és külföldi forgalomra vonatkozó kedvezmények tekintetében, mint a gabonaféléknél. De illetékes helyen már intervenció történt a félreértésre alkalmas szöveg megfelelő helyesbítése érdekében.

metlen az ügyfelekre. Először is a megkötött ügyletek regisztrálása pénzbe kerül, de méginkább elriasztja a klienseket a tőzsdétől, hogy az ügyletek kötelező regisztrálása mellett szinte kizárt dolog az üzleti titoktartás és könnyen nyilvánosságra juthat, hogy az eladó, vagy a vevő, még olyankor is — és ez a leggyakoribb eset —, amikor ezt az ügyfél egyáltalán nem óhajtja.

A tőzsde választmánya szerint ezen a kényelmetlen helyzeten úgy kellene változtatni, hogy az ügyletek tőzsdei regisztrálása ne legyen kötelező, hanem elegendő, ha a felek a kötelezővel kikötik a tőzsde választottbírói eljárásának illetékességét. Ehhez azonban a tőzsdetörvény módosítása szükséges. A kolozsvári tőzsde vezetősége már át is irt ebben a tekintetben a temesvári és nagyváradi tőzsdékhez, hogy közösen indítsanak akciót a törvény megfelelő módosítására.

Nem terjesztik ki a regáti moratórium-eljárást az egész országra

A kényszeregyezségi törvény azonnali módosítását követelik a gyárosok

Bukarest, június 6.

Több ízben foglalkoztunk azzal az általános elégtelenséggel, amely az érvényben levő kényszeregyezségi törvénnyel szemben megnyilvánul, azon az alapon, hogy a törvény egyáltalán nem védi meg kellő módon a hitelezők érdekeit és ennek tulajdonítható, hogy a kényszeregyezségi száma egy év alatt megháromszorozódott. Különösen érvényes módon sürgeti a törvény hatályon kívül helyezését a gyárilap, amelynek regáti része azt ott érvényes moratórium-eljárásnak az egész országra való kiterjesztését javasolja. Ezzel szemben az erdélyi érdekeltek azt az álláspontot képviselik, hogy csak a jelenlegi törvény azonnali és megfelelő módosítását kell kérni a kormánytól. Az erdélyi

álláspont részben érvényre is jutott és a kormányhoz intézendő felirat a következő kívánásokat tartalmazza:

A kényszeregyezséget kérő céget a kérés beadásától számított 3 napon belül helyezzék egy ellenőrző közeg felügyelete alá. Ezt az ellenőrző közeg a bíróság ideiglenes jelleggel nevezi ki a kereskedelmi és iparkamarának esetéről-esetre kijelölt három szakmai delegátusa közül. Az ideiglenes ellenőrző közeg megbízatása csak addig tart, amíg az érdekelte hitelezők a jelenleg érvényben levő törvény keretén belül maguk ki nem jelölik a fizetésektelen cég ellenőrző szervét.

Az egyezségi kvóták kifizetésére előírt 2 évi határidőt a kényszeregyezségi kérés benyújtásának napjától kell szá-

MOUSSELINE mintázott

Kizárólag párisi minták a legkülönbözőbb választékban kapható

„GALLIA” Rt.

Bukarest, Str. Barației 2. I. em.

(Piața Sft. Gheorghe). Eejárat a folyosón.

Fiókok: Chișinău, Iași, Bacău, Galați, Ploesti, Craiova, Temesvár, Kolozsvár.

mitani, miáltal az egyezséget kérő cégek is érdekében áll majd az eljárás stettetése.

A bíróságnál letétbe helyezendő költségszámítást szállítsák le a számlákra.

A bíróságok által kibocsátott értesítőkhöz, amelyek szövege egységesítendő, csatolják a fizetésektelen cég vagyoni státusának egy-egy másolatát is, mert az ebbe való betekintés lehetősége csökkentené a hitelezők utazási és megbízási költségeit.

Uj banktörvény van készülöben

Bukarest, június 6.

A pénzügyminisztérium bizottságot küldött ki egy új banktörvény javaslatának elkészítésére. A bizottság tagjai: V. Slavescu jogász, I. Leonta, a Banca Naționala igazg., dr. Gheron Vetta és Mircea Vulcanescu.

Az orosz petroleum nagy előretörése

Moszkva, június 6.

Az orosz petroleumkiviteli társaság, amely tudvalevőleg hatalmas petroleumszállításra kötött szerződést Spanyolországgal, Olaszországgal is kötött hasonló megállapodást. Az orosz megállapodás eredményeként az oroszok május havában több, mint egy millió tonna petroleumot szállítottak Olaszországba.

Folynak az osztrák-magyar tárgyalások

Bécs, június 6.

A magyar gazdasági delegáció tegnap már megkezdte a kereskedelmi tárgyalásokat az osztrák fővárosban. A tárgyalások kedvezően haladnak és nem tartják kizártnak, hogy még e hét folyamán be is fejezik azokat.

Csupa veszteséget mutatnak ki a földgázvállalatok

Brassó, június 6

A Sonametan érdekeltségébe tartozó összes földgázvállalatok veszteséget mutatnak ki 1930. évi mérlegükben. Kivétel csak a Sármas-Tordai Földgázvezeték Rt., amely 747.500 lej részvénytőke és 168.035 lej tartalék mellett nem mutat ki nyereséget. A többi vállalatok közül a Tordai Városi Földgáz Rt. 4 millió lej tőke mellett 1 millió 200.275 lej veszteséget, a Tordai Földgázberendező Rt. 2 millió részvénytőke mellett 645.757 lej veszteséget, az Industria Romaneasca de Gaz Metan 6 és fél millió saját tőke mellett 881.478 lej veszteséget mutat ki. A veszteség magyarázata az, hogy a Maniu-kormány leszállította a túl magas gázárakat és ezért most a Sonametan visszaköveteli az árdifferenciát, hogy a mérlegbeli veszteségeit fedezhesse.

Tőzsde

1931 június 6.

DEVIZAK (belföldi jegyzés): London 816.50, Zürich 32.48, Newyork 167.89, Berlin 39.91, Bécs 25.62, Prága 4.99, Budapest 29.50, Milánó 8.80, Páris 6.51, Amsterdam 68.

Valuták: Angol font 816, svájci frank 32.50, dollár 168, osztrák schilling 25.65, cseh korona 5, pengő 29.50, marka 40, olasz lira 8.85, francia frank 6.65, holland forint 68, dinár 5.

Sport

A budapesti Vasas-ok összeállítása

Brassó, június 6.

A nagy érdeklődéssel várt budapesti Vasas proficsapata a legjobb összeállításban érkezett meg Brassóba, ami csak fokozza a szépek ígéretes meccs értékét. A Vasasok összeállítása a következő:

Pintér, — Szemere, Rottler, — Renner, Strobl, Kiss, — Jeney, Dán, Egry, Brunecker, és Stanel.

Az IAR szombaton délután fél 5 órai kezdettel mérkőzik a Vasassal, melyet délután 3 órakor az IAR—SzMTE előz meg.

Vasárnap délután a Brasovia lesz a Vasas ellenfele.

↓ A BUDAPESTI HUNGARIA HANNOVERI GYŐZELME. Hannover, június 6. Hungária—Arminia 8:1 (4:0).

↓ A GYULAFEHÉRVÁRI UNIREA GYŐZELME A KOLOZSVÁRI KAC FELETT. Az elmúlt napokban látta vendégül az Unirea Kolozsvár egyik legjobb csapatát, a KAC-ot, a melyre a KAC teljes első csapatával utazott le. Ezerötszáz néző volt jelen a mérkőzésen, amelyre az érdeklődést az is fokozta, hogy a kolozsvári csapatban Szatmáry válogatott kapus is szerepelt. A mérkőzés eredménye: 3:0 (1:0) a gyulafehérvári Unirea javára. A gólokat Reinfeld (2) és Radó (1) rúgták.

TEGNAP ÉS MA

— Tegnap megismerkedtem egy leánnyal, aki azt mondta, hogy még sohasem csókol-ták meg.

— Ejnye, bemutatnám neki; ilyen leányt magam is szeretnék ismerni.

— No, tudod, tegnap óta azonban már más-kép áll a dolog.

(Goblin.)

PRIMARIA MUNICIPIULUI BRASOV

No. 13054—1951. Serv. ad.-tiv. HIRDETMEŶY

Öfelsége II. Károly király trónfoglalásának évforduló napja, azaz június hó 8-ika, (hétfő), nemzeti ünnepélynek lett nyilvánítva, mely napon a belvárosi „Sf. Adormiri” templomban a polgári hatóságok, ugyint a katonaság jelenlétében, egy ünnepélyes istentisztelet lesz megtartva.

E napon a hatóságoknak, iskoláknak és üzleteknek zárva kell legyenek. Este kivilágítások lesznek, a piacon zene fog játszani.

Brassó város közönsége felhívatik, hogy ezen a napon a nemzeti zászlót függessze ki. Brassov, la 4. Junie 1951.

Presedinte Com. Int.: Secretar General: Secretar m. p.

Footballabdák I-a

1/150, 2/200, 3/250, 4/300 gummival

5 mecs labda Lei 410.—

Viszonteladónak kedvezmény

GELLER-nél, Brassó, Str. Reg. Carol (Kapu-utca) 36.

Eladó olcsón egy bérház Brassóban, Vár-utca 10 sz. alatt.

Eladó 1200 m² területű ingatlan rajta levő épületekkel, 16 lakrészrel, Brassó, Honvéd-u. 16 sz. alatt. Egy 3 keretes gázfűtőrendszer komplet berendezéssel bérbeadó vagy részben is eladó.

Eladó 40 parcella 3-4-5-600 m² nagyságúak 20 mtr. utcai fronttal, Brassóban Kut-utca és Honvéd-utca átmenetnél. 11285

Ingatlanok és parcellák részletfizetés mellett is kaphatók.

Egyes tételek külön-külön is eladók. Brassó, Kut-utca 106. Gross Lajos.

Csak 20 napig!

Üzletáthelyezés, miatt június 1—20. Összes — közismert jóminőségű — szövöttáruinkat, leszállított áron árusítjuk el.

„TEXTILA” Graef Testvérek

BRASSÓ, Hosszu-utca 201

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7:50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyeszi hirdetés esetén 25%o engedmény. Állást keresőknek 25%o kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej, 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

Tiszta, lány ólmot, jutányosan elad a „Photogén” Brasov, Vasut-ucca 108. 13340

Iparművészeti bormunkák, ridikülők, tárcák, olcsón beszerezhető Konkznál, Pavilonul Industriei Targu-Mosi. 13350

Vízimalmot keresek használt bérbe, esetleg későbbi megvételről tárgyalhatok. „Malom” jeligére a bukaresti kiadóba. 13235

KORMÁNYOZHATÓ BETEGTOLÓKOCSI (önműködő), alig használt, jutányosan eladó. Cim: 13305 sz. alatt a brassói kiadóban.

Eladó emeletes ház Brassóban, vasutall szemben, jóforgalmu vendéglővel és bevezetett szállodával. Cim 13355. szám alatt a brassói kiadóban.

OLCSÓ RÉGI BUTOR, szekrények, ágyak, székek, ruhák, stb., olcsón eladó hétfőn. kedden, szerdán 4—7-ig. Brassó, Arvaház-ucca 17., hátul az udvarban. 13359

Allást nyer

Intelligentes, verlässliches junges Mädchen per sofort zu einem Kinde nach Kronstadt gesucht. Adresse in der Verwaltung des Blattes, unter No. 13356.

Cukrászsegéd, KIZÁRÓAN ONÁLLÓ MUNKÁS ajánlatát kéri Vári cukrász. 13358

Jómegjelenésű masamódlány, aki a kiszolgáláshoz ért és a három nyelvet bírja, fővelit Chic de Paris, Brassó, Str. Regele Carol 17. 13363

Szücs-szabász Aradra felvétetik. Ajánlatokat Löbl hírlap-iroda, Arad. továbbít. 13389

Kiadó július 1-re modern lakás, 4 nagy szoba, nagy előszoba, fürdőszoba, stb. Brassó, Str. Joan Ratu No. 6. a Román templom-uccából bemenni, a Fellegvár alatt. 13396

Szép, egészséges, 2 szobás modern lakás kiadó. Brassó, Hosszu-utca 88. 13258

Szoba konyha kamra július 1-re kiadó. Brassó, Alsó-Fő-veny-ucca 5. 13379

Különbejáratu butorozott szoba azonnal kiadó. Brassó, Arvaház-ucca 5. I. em. balra.

Vegyes

MEGERKEZTEK NYÁRI FÜZŐJ-DONSAGAIM! Felhivom tisztelt hölgyközönségem figyelmét trikó- és túll-kelmékből készült fűzőimre, valamint strandfürdő melltartókra és fűzőkre. Gruberné fűzőszalon, Brassó, Weiss Mihály-ucca 18. I. emelet. Figyelem, UD-VARON, I. EMELET. 13198

Gyenge férfiak-

nak válaszbélyeg ajánlott levelben történő beküldése ellenében bérmentve küldöm szabadalmazott szenzációs találmányomat ismertető könyvemet. Cim: „Patent 604” Cluj (Kolozsvár) 1. sz. postafiók.

Képviselőket Zsilvölgye részére elfogad Vámos Leó, Petroseni. 13317

FERFI- ÉS NŐI-FODRASZAT (ondulálás, vizondulálás, manicur, pedicur), részére kiadó a Covasnai STRANDON helyiség. Keresünk USZOMESTERT tanításra és felügyeletre. Ajánlatokat „Strand Lido” Covasna 2. 13327

A legújabb divat szabászati tankönyve. Irta: K. Margitay Maris. Tartalmazza a modern francia és angol női ruha szabásrajzát, szabását, összeállítását, varrását és kidolgozását. Szakiskolák és magántanulók céljaira. (Nyolcadik átdolgozott kiadás). Megrendelhető 224 lej előzetes beküldése ellenében a Brassói Lapok könyvosztályában.

Levelezés

MAJUS. Ezen hónap azaz június 25-án Kolozsvárt lesznek. 13392

Intelligens fiatal elvált asszony komoly férfi barátságát keresi. „Idegen” jeligére a brassói kiadóba. 13376

Benősiülhet ipari vállalatba 35 évnél nem idősebb kereskedő, jobb iparos vagy hivatalnok. Felvilágosítást 60 lei bélyeg ellenében küld BIZONY házasságközvetítő iroda Temesvár, Gh. Coșbuc 2

Negyvenes, igazán uriember érdeklődési ismerettségét keresi fiatal asszonyka. Levelet „kirándulás” címen a brassói kiadóba. 13391

A szezon előrehaladottsága miatt:

nagy árleszállítás

kabátokban, ruhákban, komplék és bluzokban

Junius 8—25 közötti vásárlásoknál!

Sámuel Divatáruház

ezelőtt: FENYVESI és SÁMUEL, Brassó, Buzasor 4.

Kerestetik megvételre egy 30-as gatter és egy 50—60 lóerős félstabil gép. Ajánlatok „Gatter” jeligére a brassói kiadóba. 13400

Eladó egy darab szabványos nyomtáru két tengelyű GÖZ-MOZDONY, továbbá nagyobb mennyiségű 23 kgr-os SIN ösz-szes apró anyagokkal. Ingénier Pényes Kálmán, Arad, Bul. Carol 37. 13391

Fűkaszalógép, mely aratógépre átszerelhető, olcsón eladó. Farkas György, Bikfalva. 13374

Egy családi ház nagyon olcsón eladó. Brassó, Szitás-ucca 48-a. 13372

Megvételre keresek egy jókarban levő olcsó használt luxus-autót. Cim 13370 sz. alatt a brassói kiadóban.

Régi ablakok, ajtók, egy asztal és kredenc, eladók. Brassó, Kut-ucca 26. sz. a. 13351

Allást keres

Elsőrendű CUKRÁSZ sürgősen állást keres. Cim: Bielicky József, Timisoara, V. Bulevardul Cetatii 52. 13394

Főző mindenek állást keres. G. Józsefné, Brassó, Petocile 5. 13373

Lakás

Hotel Central Arad, hideg-melegvízzel, modern, tiszta olcsó! Utazóknak kedvezmény. 12892

Brassóban kiadó lakosztály, 4 szoba, mellékhelyiséggel. Megtekinthető naponta Str. Jorga (Fellegvársor) 18. 13357

Bukarestben, uricsaládnál, jó házikoszt kapható házon kívül is, ugyanott különbejáratu elegáns szoba kiadó. Lieberman, Sft. Gheorghe Nan 5. 13388

Golub Clara fogorvosnő, Brassó

áttette rendelését Kapu-u 10 sz. alól a Zeidner házba Buzasor 8 sz. I. emelet alá. Műfogak, fogtömés, koronák, fogsorok, kau-csuk- és aranymunkák gyorsan és olcsón. a legújabb praxis szerint. Fájdalommentes foghuzás Sz. 13274

Küküllőmenti borokat

előnyösebben bevásároljuk, mint falun — költség nélkül ab vasuti állomáson — a

Küküllőmenti szőlőszindikátus központi pincéjében MEDIAS—MEDYES, Szebeni-ut 10

B. L. Kocsis Béla Felelősszerkesztő

BRASSÓI LAPOK nyomdátallatának kiadása és retációk nyomása, Brassóban.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félre 600, évente 1200 lej. Magyarországra negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420, félre 820. évente 1600 lej

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalot, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálnak.

MEGBIZOTTAK. Arad: Piața Impăratul Traian 1. (Halmágyi Pál) — Dás: Str. S. Barnufiu 10. (Ostian Kálmán) — Déva: Str. Ioan Creanga 2. (Balogh Géza), Telefon 17 Hunyad- és Alsófehérmegye részére. Kolozsvár: Str. Duba'arilor 7. (volt Timár-utca) (Neuman Ignác). — Marosvásárhely: Benjámín Árpád Szentgyörgy-u. 6. — Nagyszeben: Str. Turcului 13 (Szigetváry László) — Nagyvárád: Str. Nic. Jiga 32 (Szabó Gyula) — Szatmár: Rátóczy-ut 37. (Kertész László) Szatmár- és Máramarosmegyék részére — Szilágyosnyó: (Hesperia Értő) — Temesvár: Gyárvaros, Tigris-utca 4. (Halmágyi Pál). — Torda: Str. Regele Ferdinand 25. (Dánes József.)

megbízások felvételére és fizetések átvételére lenti, helyi megbízottakon kívül a köv. központi megbízottak vannak feljogosítva: Bartha Géza Dán Dániel, Garó Sándor

A PARIS MAI 1931

Alom az ezeregy-éjszakából. Élő történelem és földrajz. A legfenségesebb emberi lecke.

MAI-NOVEMBRE EXPOSITION COLONIALE INTERNATIONALE

Szabó Márton

Brassó, Hosszu-u. 74.

Speciálisan berendezett autó-rugó üzem

Kész rugók raktáron. Javítások gyorsan készülnek. — Rugók a legújabb

módszer szerint ruganyosítottak

Mélyen leszállított árak!

Műszaki könyvekben,

nyelvtanokban, szótárakban állandó nagy raktár a Brassói Lapok Könyvosztályában. Kérje díjtalan árjegyzékeinket.

Eladó ház

nagy telekkel, iparüzemnek nagyon alkalmas, Brassó, Hosszu-u. 201.

Ugyanott eladó:

- 1 homokfutó
- 1 teherszállító szeker
- 1 szán
- 2 komplett lószerszám

ELŐPATAK

(Valcele)

gyógyfürdő

kiváló hatásu a gyomorbántalmak mind den fájánál, májbajoknál, sárgaságnál, vérszegénység és női bajok eseteiben.

Ivókurák. Szénsavas fürdők. Hydrotherapia. — 250 szoba. — Éttermek. Szon június 1-től szeptember 15-ig.

Az előpataki

gyógyvíz

a legjobb házi gyógyszer s a legkisebb tündöb asztali víz. — Forgá-lomba hozza az

Általános Kereskedelmi Rt.

BRASSÓ, Mária királyné-ut 58. sz.

JUNIUS 8.